

Світ без кордонів

Французи плакали, коли їм пояснювали, що це наші реалії

► СТОР. 7

Просвітницький проект

Виставка історичних карт «Terra Ucrainorum» спростовує міф про «ісконно руські землі»

► СТОР. 10

Інтелектуальне свято

До головної книгозбірні Кіровоградщини надійшли унікальні видання

► СТОР. 11

У НОМЕР:

Ізраїль має повне право на захист від терору, як і будь-яка інша держава

Верховна Рада України засуджує ракетні удари ХАМАС та інших палестинських угруповань по невинним мирним жителям Держави Ізраїль.

Ми висловлюємо непохитну підтримку Ізраїлю у його невід'ємному праві захищати свій народ.

Зло має бути покаране у всіх його проявах, будь-то теракти чи відкриті акти агресії.

Голова Верховної Ради України
Руслан СТЕФАНЧУК.

Висловлюємо нашу підтримку Ізраїлю.

Засуджуємо терористичні атаки, зокрема ракетні обстріли, які зазнає держава.

Численні руйнування та жертви...

Щірі співчуття рідним та близьким.

Сили та стійкості вистояти, витримати удар та захистити країну і свій народ.

Перший заступник
Голови Верховної Ради України
Олександр КОРНІЄНКО.

Безпрецедентна за своєю жорстокістю та масовістю терористична атака на Державу Ізраїль. Численні руйнування та жертви серед цивільного населення...

Наші думки з народом Ізраїлю у ці темні часи. Єдності, сил та стійкості витримати цей важкий удар. Зло, що прийшло у ваш дім, має бути рішуче зупинене і покаране.

Щірі співчуття рідним та близьким загиблих і найшвидшого одужання всім постраждалим.

Заступниця
Голови Верховної Ради України
Олена КОНДРАТЮК.

У Брюсселі відбудеться «Рамштайн-16»

У вівторок, 10 жовтня, у Брюсселі відбудеться 16-те засідання Контактної групи з питань оборони України. Як повідомили раніше в Пентагоні, під час «Рамштайн-16» (формат «Рамштайн») міністри оборони та вище військове керівництво з майже 50 країн обговорюватимуть «кризу в Україні, що триває, та подальшу підтримку з боку міжнародної спільноти, спрямовану на забезпечення українського народу засобами, необхідними для захисту своєї суверенної території».

12 жовтня у Брюсселі також відбудеться засідання міністрів оборони країн—членів НАТО. Очільниця місії України при НАТО Наталія Галібаренко раніше повідомляла, що в межах цього засідання має відбутися зустріч міністрів країн—членів Альянсу з новим міністром оборони України Руслемом Умеровим.

Фото: Nati Shohat/Flash90

Українці вже понад півтора року страждають від війни. Щодня чекають новин з фронту, стежать за картами повітряних тривог, допомагають ЗСУ. Тому не дивно, що війна, яка цих вихідців увірвалася до Ізраїлю, сколихнула наше суспільство. Адже ми знаємо, як воно пережити ракетні обстріли, терор, викрадення. У багатьох містах нашої держави на знак солідарності з жителями Ізраїлю цими днями замайорили прапори цієї країни, а в соцмережах чимало українців висловили свою підтримку.

«Увесь світ побачив жахливі кадри з Ізраїлю — кадри того, як терористи знущаються з жінок, чоловіків, як захоплюють у заручники навіть літніх людей, не жалиючи...» — заявив Президент України Володимир Зеленський.

► СТОР. 7

На знімку: Ізраїль: до лікарень доставлено сотні поранених внаслідок обстрілів та атак терористів.

ПОДІЇ

Розпочалася осіння сесія ПАРЄ

Під час осінньої сесії ПАРЄ, яка розпочалася 9 жовтня у Страсбурзі, відбудуться термінові процедурні дебати на тему «Забезпечення справедливого миру в Україні та тривалої безпеки в Європі». Говоритимуть про вивезених до росії українських дітей. Також є запит на проведення дебатів з тем: «Гуманітарна ситуація в Нагірному Карабаху», «Ескалація насильства на Близькому Сході після нещодавньої атаки ХАМАС на Ізраїль», «Ситуація на півночі Косова», «Загибель мігрантів на морі» тощо.

Під час відкриття сесії було оголошено лауреата Премії з прав людини імені Вацлава Гавела. Коли верстався номер, ім'я переможця відоме не було. У трійці фіналістів на здобуття премії Гавела — відомий український правознавець Євген Захаров, польська юристка Юстина Видржинська та громадський активіст з Туреччини Осман Кавала.

► СТОР. 7

Більшість переселенців — із сусідніх громад

Згідно з даними департаменту з питань соціальної політики, ветеранів та реінтеграції ОВА, на Сумщині обліковується 89 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Переважна більшість — 59 тисяч — це жителі області, котрі переїхали у безпечніші місця, бо прикордоння Сумщини щодня зазнає ворожих обстрілів, і жити там небезпечно. Особливо родинам із дітьми.

Для тимчасового прихистку земляків у 9 територіальних громадах відкрили 16 невеличких гуртожитків. У них облаштували 774 ліжко-місця, де можна перечекати «до кращих часів» — аж поки не знайдеться постійне житло. Більшість ліжок у місцях тимчасового перебування — вільні, повідомляє наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.

КОРОТКО

■ На Чернігівщині більш як на 90% площ зібрано гречку та просо. Гречки намолотили майже 13 тис. тонн, а проса — понад 17 тис. тонн. Триває збір соняшнику та сої, розпочали збір кукурудзи і цукрових буряків. Середня урожайність кукурудзи становить 84,9 ц/га, а буряків — 596. На площі понад 106 тис. га вже засіяли озимі зернові — це майже 60% до прогнозу. Крім того, озимий ріпак посіяли вже весь із запланованого — на площі 49 тис. га. **передає наш власкор Василь ЧЕПУРНИЙ.**

■ Регіональний фонд підтримки підприємництва по Хмельницькій області виділив 2,7 млн грн для розвитку місцевого бізнесу. Кредит у 1,7 млн грн строком на три роки отримала підприємниця з Хмельницького для розширення виробничих потужностей з виготовлення продуктів харчування. Ще мільйон гривень кредиту на такий самий термін надано виробничому підприємству «Еволюшн», яке спеціалізується на виготовленні дитячого зимового одягу. **інформує наш власкор Ірина КОЗАК.**

Президент України Володимир Зеленський: «Терор відкрив уже занадто багато фронтів проти людства. Війна проти України. Війна на Близькому Сході. Жахливі дестабілізації в Африці. Постійне намагання спровокувати кризу на продовольчому ринку світу. Бути сильним у таких умовах — це протистояти терору. Недостатньо бути великою країною. Недостатньо бути багатою країною. Недостатньо мати амбіції. Бути сильним — це допомагати захищати людей і життя від будь-яких проявів терору. І саме це. Допомагати. Допомагати» (зі звернення до Українського народу)

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук звернувся до учасників 69-ї щорічної сесії Парламентської асамблеї НАТО

Насамперед Спікер Парламенту України висловив вдячність Парламентській асамблеї НАТО за непохитну підтримку України на тлі несправедливого й жорстокого повномасштабного вторгнення росії, яке триває вже майже 20 місяців.

«Ми не відмовимося від нашого вибору бути частиною демократичного світу», — наголосив Голова Верховної Ради України, висловивши переконання, що весь демократичний світ так само готовий підтримати Україну.

Водночас Руслан Стефанчук акцентував, що Парламентська асамблея НАТО також робить свій внесок у Перемогу України. «Парламенти мають знайти основу для майбутніх «стовпів безпеки» у світі. Це наше завдання як представників наших виборців», — зазначив він.

«Радий, що Парламентська асамблея під час свого останнього пленарного засідання у Люксембурзі визнала значний

внесок України в євроатлантичну безпеку. Ви зауважили, що Україна посідає належне місце в євроатлантичній родині, і закликали учасників Вільнюського саміту узгодити нас-

тупні важливі кроки на шляху до членства України в НАТО», — акцентував Спікер Парламенту України.

Окрім того, Руслан Стефанчук висловив вдячність націо-

нальним парламентам, які також виступили на підтримку членства України в НАТО. «Після саміту НАТО у Вільнюсі ми вже маємо починати думати про те, як разом підійдемо до саміту НАТО у Вашингтоні», — наголосив Голова Верховної Ради України, додавши, що мета України — досягти максимального прогресу й отримати запрошення на вступ до НАТО на наступному саміті, коли Альянс святкуватиме свою 75-ту річницю.

Також Спікер Парламенту України закликав членів Альянсу досягти консенсусу із цього питання та зробити свій внесок у досягнення такого консенсусу.

«Кожен голос має значення. У зв'язку із цим, будемо втячні за консолідований голос Асамблеї, який заохочуватиме уряди країн-членів Альянсу підтримати рішення про запрошення України до вступу в НАТО на Вашингтонському саміті», —

зазначив Голова Верховної Ради України.

«Ми знаємо, що наш шлях до НАТО лежить через реформи. Відповідно до духу рішень Вільнюського саміту, ми залишаємося відданими порядку денному реформ, який допомагає Україні рухатися вперед до членства у НАТО, зміцнювати нашу оборонні спроможності та взаємосумісність з Альянсом», — акцентував Руслан Стефанчук.

Водночас він наголосив, що сьогодні всі розуміють, що Збройні Сили України — це сучасна армія, яка трансформувється безпосередньо на полі бою та відповідає стандартам демократії й прав людини.

«Це шлях, яким ми рухаємося та досягаємо реформ, які не лише необхідні для вступу до НАТО чи Європейського Союзу, але й потрібні українцям», — зауважив насамкінець Голова Верховної Ради України.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото: rada.gov.ua

Участь у Першому Європейському кампусі та ряд зустрічей із європейськими парламентаріями: Перший віцеспікер Олександр Корнієнко відвідав із робочим візитом Французьку Республіку

«Сьогодні у світі багато говорять про українські питання. Але настав час давати відповіді. І я знаю блискучий приклад того, хто вміє і дає такі відповіді щодня. Це наші французькі друзі та партнери», — наголосив під час виступу на Першому Європейському кампусі партії Renaissance Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко, зауваживши, що головне — «говорити про Україну, боротьбу та важливі питання — зберегти наші міста, людей та закінчити жорстоку війну, розпочату російською федерацією».

Боротьба, яку ведемо проти терористичного режиму президента росії, є спільною боротьбою

«Ніхто в Україні не може відчувати себе в цілковитій безпеці. У той час, коли агресор все ще може виробляти ракети із західних компонентів. У той час, коли певні країни все ще утримуються від підтримки нашої держави у різних сферах», — акцентував Олександр Корнієнко. Також він зазначив, що боротьба, яку ведемо проти терористичного режиму президента росії, є спільною боротьбою: «Ми боремося за демократію проти диктатури — і разом захищаємо верховенство права проти хаосу».

Потрібна більш глобальна політична воля, щоби продовжувати цю боротьбу разом

Окрім того, Олександр Корнієнко наголосив, що сьогодні

потрібна більш глобальна політична воля, щоби продовжувати цю боротьбу разом. «Маємо об'єднати всі наші зусилля, щоби перемогти й встановити довготривалий і стійкий мир на європейському континенті», — зауважив він, додавши, що є нагальні та довгострокові потреби, які дали б змогу Україні виграти війну швидше й заплатити за нею меншу ціну.

«Щодня ми платимо найвищу ціну — життя синів та доньок України. І знаємо, що Франція підтримує нас як на двосторонньому рівні, так і на європейському», — висловив Олександр Корнієнко вдячність Французькій Республіці за підтримку України.

Також він подякував Франції за вагомий підтримку у відбудові інфраструктури України. У цьому контексті Олександр Корнієнко висловив сподівання на якнайшвидшу реалізацію спільних проєктів, зокрема, щодо відновлення медичної інфраструктури.

Додаткові засоби для захисту, посилення співпраці та Формула миру — ряд зустрічей із європейськими парламентаріями

На полях Першого Європейського кампусу партії Renaissance Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко зустрівся із Головою Групи друзів України та Франції у Національній асамблеї Парламенту Франції Бенджаміном Хаддадом, Державною секретаркою

Франції з європейських справ Лоранс Бун, Головою Комітету з європейських справ Національної асамблеї Франції П'єром-Александром Англадом, Головою Групи Європейського Парламенту «Оновити Європу» Стефаном Сежурне та депутатом Європарламенту Бернардом Гетта.

Основні питання, що порушувалися під час зустрічей, — потреба України у додаткових засобах для захисту повітряного простору та поставок озброєння, посилення співпраці підприємств оборонно-промислового комплексу, а також імплементація всіх пунктів Формули миру Президента України Володимира Зеленського.

«На сьогодні вкрай важливим для нас є зміцнення промислового оборонного потенціалу України шляхом посилення співпраці підприємств оборонно-промислового комплексу», —

наголосив Олександр Корнієнко, зауваживши, що спільне виробництво озброєння та запасних частин, зокрема, французького походження, його локалізація в Україні, обмін сучасними технологіями та досвідом, спільне інвестування є одним із головних пріоритетів України.

«Розраховуємо на подальшу допомогу Франції у відновленні пошкоджених російською агресією енергетичних об'єктів, щоби впевнено пройти майбутній осінньо-зимовий період», — наголосив водночас Перший заступник Голови Верховної Ради України.

«Україна вдячна за активне залучення Франції до роботи з імплементації Формули миру, зокрема, за лідерство у впровадженні одного з її головних положень — пункту 1 «Радіаційна та ядерна безпека», — зауважив він.

Окрім того, під час зустрічей Олександр Корнієнко відзначив

формування спільного бачення й стратегії щодо країн Африки, зокрема, у питанні боротьби з російськими нарративами.

Також Перший заступник Голови Верховної Ради України висловив вдячність Французькій Республіці за послідовну підтримку євроінтеграційних перспектив України, які дозволили вийти на реальний результат липневого Вільнюського саміту НАТО, закріпленої у спільній заяві країн «Групи Семи».

«Очікуємо на якнайшвидший початок переговорів із Францією про укладення двосторонньої угоди з надання Україні безпекових гарантій», — наголосив він, додавши, що Україна розраховує, що цей документ матиме міжнародно-правову легітимність та зобов'язальний характер.

«Цінуємо незмінну підтримку Францією української зернової ініціативи та спільне розуміння важливості безперешкодного продовження експорту українського зерна морем задля подолання глобальної проблеми продовольчої безпеки», — зазначив Олександр Корнієнко.

Він висловив сподівання на подальшу участь Франції у цій ініціативі, як у межах Всесвітньої продовольчої програми, так і на двосторонньому рівні або спільно з іншими країнами-донорами.

Насамкінець Перший віцеспікер Олександр Корнієнко висловив вдячність Франції «за лідерство у рішеннях для України, підтримку та допомогу на шляху до справедливої Перемоги — Перемоги України та світу над злом і терором».

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото: rada.gov.ua

Ми рухаємося в ЄС. Отже, закони мають відповідати нашим євроінтеграційним зобов'язанням

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

У вересні нинішнього року стартував уже третій проєкт «Забезпечення євроінтеграційного курсу України шляхом збільшення обсягу експертно-інформаційної підтримки Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції до ЄС».

З огляду на те, що на Комітет з питань інтеграції України до ЄС покладено завдання рекомендувати або не рекомендувати для ухвалення Верховною Радою законопроекти, залужно від їхньої відповідності європейському законодавству та нашим євроінтеграційним зобов'язанням, секретаріат комітету має чи не найбільший обсяг експертного навантаження з усіх комітетів Верховної Ради.

Голова комітету Іванна Климпуш-Цинцадзе наголошує, що для цього комітету бракує інституційної підтримки. Проєкт, про який ідеться, саме покликаний посилити інституційні спроможності секретаріату, залучивши до роботи зовнішніх експертів.

Проєкт здійснюється за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» і реалізується ГО «Євроатлантичний курс». Виконавчий директор ГО «Євроатлантичний курс» Ігор Селецький розповів «Голосу України», як саме з'явилася ідея проєкту. «Згідно з регламентом Верховної Ради України всі законопроекти повинні проходити експертизу на відповідність нашим євроінтеграційним зобов'язанням, тобто на відповідність Угоди про асоціацію України з ЄС, законо-

тичну, велику роботу. Він нам пропонує ті законопроекти, де у них немає експерта або вони просто не встигають».

В «Євроатлантичному курсі» до роботи над законопроектами залучають фахівців у певних сферах євроінтеграції.

«Ви ж розумієте, що один фахівець не може знати всього. Для кожної сфери ми шукаємо своїх експертів. За цей час ми працювали з майже 20 експертами. І це не просто. Я вам скажу, що, на жаль, черга з

експертів у нас не стоїть. Їх треба шукати. А після 24 лютого ще важче стало. Це, мабуть, найскладніша частина нашої діяльності — знайти експерта, домовитися. Я чесно кажу, на деякі законопроекти ми не знайшли експертів», — зізнається Ігор Селецький. У таких випадках секретаріат проводить експертизу власними силами.

Очевидно, що експертної роботи зараз трохи більше. Наприкінці жовтня Брюссель має надати оцінку ви-

конання Україною семи рекомендацій, необхідних, щоб Єврокомісія могла рекомендувати розпочати процес вступу України до ЄС. І що активніше працює Верховна Рада, то більше роботи в експертів.

Водночас Іванна Климпуш-Цинцадзе зауважує, що «допомога неурядових організацій дуже важлива, це реальна практична допомога, але вона, однак, не замінює інституційну спроможність, яку повинен мати парламент».

Наталя ФІЛПЧУК.

ФОТОФАКТ

Відбулося засідання Комітету з питань транспорту та інфраструктури на якому, зокрема, розглянуто проєкт закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективного використання коштів у період дії воєнного стану, метою якого є стимулювання економічного та раціонального використання коштів державного та місцевого бюджетів, а також коштів підприємств, заснованих на державній, комунальній власності, та об'єднань державних підприємств. Після обговорення члени комітету вирішили рекомендувати Верховній Раді України повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Усі професії — в єдиному реєстрі

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Пропонується створити єдину діджиталізовану, зрозумілу та відкриту для користувачів базу даних, яка міститиме актуальну інформацію про професійні кваліфікації.

Під час чергового засідання Комітету Верховної Ради з питань цифрової трансформації народні депутати розглянули законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення національної системи кваліфікацій відповідно до актуальних потреб ринку праці та інших питань» (реєстр. № 9630 від 21.08.2023 р.). Серед його ініціаторів народні депутати України Галина Третякова, Мар'яна Безугла, Павло Фролов, Тетяна Циба, Єлизавета Богущька, Руслан Горбенко, Максим Ткаченко.

Як ідеться в пояснювальній записці до проєкту, який на засіданні представляла очільниця Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галина Третякова (на знімку), практика застосування Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

функціонування національної системи кваліфікацій» (№ 2179-ХІ від 1 квітня 2022 р.) вказує на те, що

є потреба створити єдину діджиталізовану, зрозумілу та відкриту для користувачів базу даних, яка містить інформацію про професійні кваліфікації, що відповідатиме актуальним потребам ринку праці.

Адже наявні національний класифікатор професій та довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників із чинним Реєстром кваліфікацій не синхронізовано, морально застаріли, не відповідають сучасним виробничим процесам та обладнанню і фактично гальмують розвиток ринку праці.

За словами голови Національного агентства кваліфікацій Юрія Баланюка, нинішній класифікатор уже не відображає реальних професій, які є на ринку праці, тож не дає об'єктивної інформації. Ми відірвані від наших західних партнерів, бо відсутня класифікація за ISCO (міжнародна система класифікації). А пропонуваний проєкт передбачає зведення всієї інформації в один ресурс і створення комфортних умов для ринку. Якою буде структура і наповнення, визначатиметься підзаконними актами, і ринок буде долучений до формування правил гри. Мета законодавчої ініціативи — створити комфортні умови для бізнесу, зіб-

рати об'єктивні дані про ринок праці. Отже, зможемо говорити з нашими зарубіжними партнерами однією мовою через систему ISCO.

На необхідності осягнення застарілого переліку професій наголошує і одна з ініціаторок законопроекту, народний депутат України Тетяна Циба (на знімку).

За її словами, інша проблема полягає в тому, що переліки, які маємо нині, адмініструються різними ресурсами. Тож частина згаданих у них професій уже «відмерла», а частина реальних — не вказана. Це створює складнощі,

коли людину приймають на роботу. Бо щоб оформити працівника, роботодавець мусить вивчити декілька наявних ресурсів із переліком фахів, аби обрати те, що найбільше підходить під ті функції, які спеціаліст реально буде виконувати. З іншого боку, нинішній стан речей не дає відповіді на запитання про стандарти професії. Відтак загальний рівень фаховості знижується. Тож законопроект намагається розв'язати ці питання шляхом створення єдиного реєстру і стандартизації вимог до кваліфікаційного рівня працівника.

Народні депутати під час обговорення підтримали створення Єдиного реєстру кваліфікацій та наголошували на необхідності доопрацювання законопроекту — документ важливо доповнити відомостями, передбаченими частиною другою статті 26 Закону України «Про публічні електронні реєстри».

Підготував Валерій ДРУЖЕНКО.

Фото з відкритих джерел.

ЩИРІ СПІВЧУТТЯ

Невимовна втрата. Перестало битися серце народної артистки України Ніни Матвієнко.

Завжди щира, завжди відверта.

Ваш голос назавжди з нами. Мої щирі співчуття рідним і близьким.

Світла пам'ять.

Спочивайте з миром.

Голова Верховної Ради України Руслан СТЕФАНЧУК.

Велика втрата... Від нас пішла народна артистка України Ніна Матвієнко.

Магічний та унікальний голос, який залишиться з нами — назавжди житиме в нашій культурі та музиці! А також в наших серцях.

Світла пам'ять! Щирі співчуття рідним та близьким.

Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр КОРНІЄНКО.

Неймовірна втрата для України.

Ніна Матвієнко — голос українського народу, народна артистка, уособлення українства — пішла у засвіти...

Щирі співчуття рідним та близьким.

Мала щастя особисто знати Ніну Митрофанівну.

Світла пам'ять.

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена КОНДРАТЮК.

АКТУАЛЬНО

Децентралізація енергетики залишається правильною ціллю

Але це не те, чого можна досягти дуже швидко

Україна рухається до децентралізації енергетичної системи, є розуміння важливості цих дій і ухвалено закон, але це не швидкий процес. Результати можна буде побачити лише за кілька років, а не вже поточного опалювального сезону. На цьому наголошує народна депутатка, членкиня Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Інна Совсун, повідомляє прес-служба Апарату Верховної Ради України.

«Децентралізація енергосистеми не може відбутися за півроку. Це складний, тривалий процес, результати якого можна побачити за кілька років. Енергетична система — складна, вона складається з багатьох складників: технічного, економічного, інвестиційного. Те, що вдалося зробити в цьому напрямі — ухвалити закон щодо розвитку відновлювальних джерел енергії (№ 9011). Але ми розуміємо, що закон автоматично не створить систему, він створює передумови», — констатує Інна Совсун.

Важливо, що є політична воля і розуміння важливості децентралізації енергосистеми. Однак це процес, який розтягнеться на певний час.

«Децентралізація енергетики залишається правильною ціллю, але це не щось, чого можна досягти дуже швидко. Тому тут поки що в нас є належна нормативна база, є розуміння і політична воля рухатись у цьому напрямку, але ми не на тому етапі, щоб говорити, що нам це допоможе цієї зими», — резюмує народна депутатка.

Звіт

про підсумки роботи Комітету Верховної Ради України

3 питань антикорупційної політики у період лютого — вересня 2023 року

Діяльність Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (далі — Комітет) протягом дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання здійснювалася відповідно до затвердженого 11 січня 2023 року плану роботи Комітету (протокол № 127) із урахуванням прийнятих парламентом рішень і доручень керівництва Верховної Ради України.

Упродовж дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання діяльність Комітету в умовах воєнного стану була зосереджена на підготовці законопроектів про внесення змін до законів у сфері антикорупційної політики, здійсненні антикорупційної експертизи законопроектів.

У період лютого — вересня 2023 року Комітетом проведено 16 засідань, із них 10 — у режимі відеоконференції на платформі ZOOM. На цих засіданнях розглянуто та обговорено 628 питань, з яких: 576 пов'язані із здійсненням законопроектної функції; 38 — щодо організації роботи Комітету; 10 — щодо контролю за виконанням законів України та власних рішень; 4 — інші питання.

За звітний період Комітетом отримано 813 доручень Голови Верховної Ради України щодо здійснення, відповідно до вимог статті 55 Закону України «Про запобігання корупції» та статті 93 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», антикорупційної експертизи законопроектів та підготовки експертного висновку щодо їх відповідності вимогам антикорупційного законодавства.

За цей же період Комітетом затверджено 104 експертних висновки щодо проектів нормативно-правових актів, із них 34 законопроекти визначено такими, що містять корупційні фактори та не відповідають вимогам антикорупційного законодавства, до 34 законопроектів надано зауваження.

1. Розгляд законопроектів, у яких Комітет визначено головним з підготовки і попереднього розгляду

Комітет розглянув 2 проекти Закону, у яких його визначено головним з підготовки і попереднього розгляду, та вніс їх для розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України, зокрема:

1. 22 лютого 2023 року (протокол № 131) повторно, в порядку, передбаченому частиною п'ятою статті 44 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», Комітет розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» щодо розблокування можливості управління корпоративними правами, переданими в управління Національному агентству» (реєстр. № 8184).

Проектом Закону пропонується створити законодавчі передумови для підвищення ефективності системи розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, зокрема, активами що належать резидентам російської федерації; інституційної спроможності та ефективності роботи Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі — Національне агентство); збільшення надходжень до державного бюджету від реалізації активів, які перебувають в управлінні Національного агентства, а також усунення законодавчих перепон, що унеможливають здійснення ефективного управління корпоративними правами підприємств, бенефіціаром яких прямо або опосередковано є російська федерація.

Для реалізації вказаної мети законопроектом пропонується зміни до частини 7 статті 21 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» (далі — Закон) щодо нерозповсюдження законодавчої вимоги про погодження з власником корпоративних прав діл, пов'язаних з управлінням такими активами, щодо резидентів — фізичних та юридичних осіб (іх філії, представництва), що здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України на території України, засновником (учасником, акціонером) або бенефіціаром яких прямо або опосередковано є російська федерація, резиденти — фізичні та юридичні особи російської федерації, які мають частку у статутному (складеному) капіталі, акції, паї, інше членство (участь у будь-якій формі) у юридичній особі, що здійснює свою діяльність на території України, та резиденти країн, що підтримують агресію російської федерації на території України.

Під час обговорення законопроекту Комітет погодився з необхідністю внесення до законопроекту наступних змін:

1. Виключити норми чинної редакції частини сьомої статті 21 Закону щодо необхідності погодження із Національним банком України та іншими органами заходів з управління активами у вигляді частки у статутному (складеному) капіталі чи акцій, паїв. Натомість, запропоновано надати Національному банку України право встановлювати вимоги до управителів такими активами, зокрема, критерії відповідності управителя вимогам щодо професійної придатності та ділової репутації.

2. У частині сьомій статті 21 Закону передбачити, що управитель активів у вигляді частки у статутному (складеному) капіталі чи акцій, паїв має право не погоджувати здійснення повноважень у вищих органах управління юридичної особи із власником таких активів

виключно у разі, якщо ухвалою слідчого судді, суду встановлено зв'язок власників таких активів із російською федерацією або республікою білорусь, а саме встановлено, що засновником (учасником, акціонером) або бенефіціаром прямо або опосередковано є російська федерація чи республіка білорусь та/або їх резиденти — юридичні та/або фізичні особи; та/або російська федерація чи республіка білорусь та/або їх резиденти — юридичні та/або фізичні особи прямо або опосередковано мають частку у статутному (складеному) капіталі, акції, паї, інше членство (участь у будь-якій формі) у юридичній особі.

3. Врегулювати на рівні закону питання здійснення продажу активів, щодо яких винесено рішення суду про управління шляхом реалізації (продажу) або про стягнення в дохід держави чи конфіскацію, через електронний аукціон, що проводиться в дворівневій електронній торговій системі.

За результатами обговорення Комітет рекомендував Верховній Раді України вказаний проект Закону України за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу з пропозиціями Комітету.

2. 27 липня та 04 вересня 2023 року (протоколи № 135, 145) Комітет розглянув проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану» (реєстр. № 9534).

05 вересня 2023 року, за результатами розгляду у першому читанні, Верховна Рада України прийняла проект Закону за основу з урахуванням пропозицій Комітету про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України, які не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

У процесі підготовки законопроекту до другого читання від суб'єктів права законодавчої ініціативи — народних депутатів України надійшло 457 поправок і пропозицій (1 поправку суб'єктом законодавчої ініціативи було відкликано).

Під час розгляду законопроекту реєстр. № 9534 на засіданні Комітету, керуючись пунктом 4 частини першої статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», народними депутатами України — членами Комітету внесено 11 поправок.

За результатами розгляду поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи підготовлена порівняльна таблиця до другого читання, яка містить 467 поправок і пропозицій, з яких враховано — 53, враховано частково — 10, враховано редакційно — 52, відхилено — 352 поправки.

Комітет рекомендував Верховній Раді України прийняти зазначений законопроект у другому читанні та в цілому як Закон у редакції, запропонованій Комітетом.

II. Заслуховування та обговорення актуальних питань. Проведення робочих зустрічей тощо

1. 03 лютого (протокол № 129) Комітет заслухав і обговорив інформацію голови підкомітету Комітету Іванісова Р. В. та **14 лютого 2023 року (протокол № 130)** голови Комітету Радіної А. О. щодо:

- можливого відмивання коштів ТОВ «Преміум компанії», близько 1,4 млрд грн, під час закупівлі харчових продуктів для Збройних Сил України;

- можливого незаконного відшкодування ПДВ у розмірі понад 29,5 млн грн ТОВ «Беверідж Трейдінг Компані» у 2022 році та ймовірної причетності цієї компанії до російського капіталу і роботи пов'язаних з нею осіб в країні-агресорі;

- оприлюдненню в засобах масової інформації щодо законності рішення Київської міської ради про передачу земельної ділянки під кесоном у парку «Наталка» в Оболонському районі міста Києва площею 1,28 га в оренду на 10 років ТОВ «Гювексхаус», орендна плата якої становить орієнтовно 22 тисячі гривень на місяць;

За результатами засідань Комітет звернувся до наступних органів:

- Служби безпеки України про сприяння у передачі Департаментом військової контррозвідки до Національного антикорупційного бюро України наявних матеріалів, які стосуються можливого відмивання коштів ТОВ «Преміум компанії», близько 1,4 млрд грн, під час закупівлі харчових продуктів для Збройних Сил України, а також щодо можливого незаконного відшкодування ПДВ у розмірі понад 29,5 млн грн ТОВ «Беверідж Трейдінг Компані» у 2022 році та ймовірної причетності цієї компанії до російського капіталу і роботи пов'язаних з нею осіб в країні-агресорі;

- Державної податкової служби України про поінформовування Комітету щодо проведення документальних позапланових перевірок з підстав, визначених п. п. 78.1.8 п. 78.1 статті 78 Податкового кодексу України, щодо законності декларування заявленого до відшкодування з бюджету ПДВ у розмірі понад 29,5 млн грн ТОВ «Беверідж Трейдінг Компані», а також щодо результатів таких перевірок та вжитих заходів;

- Національного антикорупційного бюро України щодо вирішення питання про наяв-

ність підстав для початку досудового розслідування за ознаками корупційного правопорушення щодо законності рішення Київської міської ради про передачу земельної ділянки під кесоном у парку «Наталка» в Оболонському районі міста Києва площею 1,28 га в оренду на 10 років ТОВ «Гювексхаус», орендна плата якої становить орієнтовно 22 тисячі гривень на місяць;

- Національного агентства з питань запобігання корупції про проведення перевірки дотримання міським головою Віталієм Кличком законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції під час прийняття Київською міською радою рішення про передачу земельної ділянки під кесоном у парку «Наталка» в Оболонському районі міста Києва площею 1,28 га в оренду на 10 років ТОВ «Гювексхаус», орендна плата якої становить орієнтовно 22 тисячі гривень на місяць.

2. 16 березня 2023 року (протокол № 132) Комітет на своєму засіданні заслухав і обговорив інформацію народного депутата України — голови підкомітету Комітету Іванісова Р. В. про надходження від Служби безпеки України інформації від 01.03.2023 року на звернення Комітету про сприяння у передачі до Національного антикорупційного бюро України матеріалів, зокрема, щодо можливого відмивання коштів ТОВ «Преміум компанії» під час закупівлі харчових продуктів для Збройних Сил України та про документування слідчим управлінням ГУ СБУ у м. Києві та Київській області можливої протиправної діяльності ТОВ «Преміум компанії», в рамках кримінального провадження № 220022101110000069 від 09.04.2022 року.

За результатами засідання Комітет звернувся до Національного антикорупційного бюро України про вирішення питання щодо витребування від підрозділів Служби безпеки України вказаного кримінального провадження з метою належного розслідування кримінального правопорушення.

3. 06 квітня 2023 року (протокол № 133) Комітет на своєму засіданні обговорив інформацію народного депутата України — голови підкомітету Комітету Жмеренецького О. С. щодо можливих порушень прозорості процедур оголошення Міністерством охорони здоров'я України 30 листопада 2022 року про прийняття комерційних пропозицій на закупівлю лікарських засобів, імунобіологічних препаратів, медичних виробів, допоміжних засобів до них, медичного обладнання.

За результатами засідання Комітет звернувся до Міністерства охорони здоров'я України щодо надання ґрунтовної інформації щодо прозорості процедур оприлюднення 30 листопада 2022 року ним оголошення про прийняття комерційних пропозицій на закупівлю лікарських засобів, імунобіологічних препаратів, медичних виробів, допоміжних засобів до них, медичного обладнання.

4. 06 квітня 2023 року (протокол № 133) Комітет на своєму засіданні повторно обговорив інформацію народного депутата України — голови підкомітету Комітету Іванісова Р. В. щодо можливого незаконного відшкодування ПДВ у розмірі понад 29,5 млн грн ТОВ «Беверідж Трейдінг Компані» у 2022 році, а також можливих корупційних дій посадових осіб Державної податкової служби України.

За результатами засідання Комітет звернувся до Спеціалізованої антикорупційної прокуратури про вжиття заходів реагування щодо можливих корупційних дій посадових осіб Державної податкової служби України, що призвело до незаконного відшкодування ПДВ ТОВ «Беверідж Трейдінг Компані» у 2022 році, та вирішення питання про наявність підстав для відкриття кримінального провадження.

5. 27 квітня 2023 року (протокол № 134) Комітет на своєму засіданні обговорив інформацію народного депутата України — голови підкомітету Комітету Ткаченка О. М. про звернення генерального директора ТОВ «Олдсайд Блек Сі» Охрімченка Є. щодо ступеня створення посадовими особами Державного підприємства «Адміністрація морських портів України» корупційних перешкод при реалізації умов Ініціативи щодо безпечного транспортування зерна та продуктів харчування з українських портів (Зернова ініціатива).

За результатами засідання Комітет звернувся до віце-прем'єр-міністра з відновлення України — міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України щодо надання Комітету інформації про вжиті заходи щодо усунення зазначених у зверненні неправомірних дій посадових осіб Державного підприємства «Адміністрація морських портів України» та Національного антикорупційного бюро України щодо перевірки викладених у зверненні доводів та вирішення питання про наявність підстав для відкриття кримінального провадження.

6. 02 травня 2023 року (протокол № 135) Комітет на своєму засіданні заслухав і обговорив Звіт Національного антикорупційного бюро України за II півріччя 2022 року, презентований директором Національного антикорупційного бюро України Кривоносом С. Ю., про результати роботи очолюваного ним органу.

Під час заслуховування обговорено загальні питання посилення ефективності діяльності Національного бюро та наголошено про необхідність започаткування проведення у Комітеті робочих зустрічей щодо вдосконалення законодавства з питань, що належать до компетенції Національного бюро.

Також присутніх було поінформовано, що економічний ефект від роботи Національного бюро у 2022 році становив 3,38 млрд грн, із них майже 1,9 млрд грн — це здобуток II півріччя 2022 року.

Народні депутати України — члени Комітету не залишили поза увагою питання стану розслідування Національним бюро кримінального провадження щодо закупівель Міністерством оборони України послуг з організації харчування військовослужбовців Збройних Сил України.

7. 11 липня 2023 року (протокол № 138) Комітет на своєму засіданні заслухав і обговорив інформацію народного депутата України — голови підкомітету Іванісова Р. В. щодо звернення Громадської організації «Міжнародне об'єднання викривачів корупції» про можливі корупційні ознаки у призначенні Кабінетом Міністрів України на посаду першого заступника голови Державного агентства з управління зоною відчуження Тимчука А. О., наявної у нього комерційної нерухомості в АР Крим, ведення бізнесу на тимчасово окупованій території разом з громадянами країни-агресора та щодо надмірних нарахувань в оплаті праці керівництву ДП «Ліси України».

За результатами засідання Комітет звернувся до наступних органів:

- Кабінету Міністрів України про проведення службового розслідування щодо законності призначення Тимчука А. О. на посаду першого заступника голови Державного агентства з управління зоною відчуження, відсторонивши його від займаної посади на час його проведення;

- Служби безпеки України і Генерального прокурора України про надання інформації щодо можливого розслідування кримінального провадження за фактом ведення Тимчуком А. О. бізнесу на тимчасово окупованих територіях та фінансування тероризму;

- Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проведення моніторингу способу життя першого заступника голови Державного агентства з управління зоною відчуження Тимчука А. О.;

- Державного підприємства «Ліси України» про надання інформації щодо розмірів виплаченої заробітної плати працівникам центрального офісу ДП «Ліси України» помісячно за 2022 та 2023 роки (із розбивкою за посадами з усіма надбавками, доплатами і преміями) та підстав її нарахування, а також щодо обґрунтування доцільності витрачання у період воєнного стану коштів у розмірі 5 млн грн на послуги з гіару.

8. 13 липня 2023 року (протокол № 139) Комітет на своєму засіданні заслухав і обговорив Звіт про діяльність Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів за 2022 року, презентований головою Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Думою О. О.

Під час заслуховування було звернуто увагу присутніх на існуючі проблеми у діяльності Національного агентства, зокрема, на непорозумі та тривалу процедуру передачі активів в управління, відсутність публічного доступу до Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні (далі — Реєстр), який передбачений Законом України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» (далі — Закон).

В результаті обговорення ключових проблемних питань у роботі Національного агентства народні депутати України — члени Комітету звернули увагу на необхідність посилення ефективності і прозорості діяльності органу у найближчій перспективі, зокрема, щодо: відкриття даних Реєстру з урахуванням обмежень передбачених у Законі; проведення процедури відбору управителів активів та продажу активів у системі Prozorro.

Голова Національного агентства Дума О. О. зобов'язалася найближчим часом вжити заходів щодо відкриття Реєстру та впровадження продажу активів через систему Prozorro. Sale.

9. 25 липня 2023 року (протокол № 140) Комітет на своєму засіданні, заслухав і обговорив інформацію народного депутата України — голови підкомітету Комітету Іванісова Р. В. щодо перевірки законності проведення ДП «Ліси України» психофізіологічного дослідження працівників із застосуванням поліграфу без відповідних ні в правових підстав.

За результатами засідання Комітет звернувся до ДП «Ліси України» щодо надання наступної інформації:

- Чи проводилися дослідження співробітників ДП «Ліси України» на поліграфі?

- Чи передбачено Статутом ДП «Ліси України» використання поліграфу?

- Чи оголошувалися публічні закупівлі послуг поліграфолога, хто став їх переможцем, обсяг запланованих робіт та вартість публічної закупівлі?

- Чи витрачали ДП «Ліси України» у 2022 році та січні — червні 2023 року грошові кошти на закупівлю послуг поліграфолога поза тендерною процедурою? Якщо так, то в яких розмірах (із щомісячною розбивкою).

10. 23 серпня 2023 року (протокол № 140) Комітет на своєму відкритому засіданні заслухав і обговорив інформацію заступника міністра оборони України Шарапова Д. О., народних депутатів України щодо оприлюднення в засобах масової інформації відомостей про обставини закупівель Міністерством оборони України одягу для військовослужбовців та закупівель і постачання Командуванням медичних сил Збройних Сил України медичних засобів.

Пріоритети 2024 року

«План пріоритетних дій на 2024 рік повинен включати не точну роботу, а саме пріоритетні кроки. Він також має враховувати положення Концепту посилення стійкості демократії, наші євроінтеграційні зобов'язання та 10 пріоритетних реформ», — сказав під час засідання уряду Прем'єр-міністр Денис Шмигаль, додавши, що міністри мають подати всі пропозиції до 10 листопада.

Кабінет підтримав та подає на розгляд парламенту законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідкладних заходів з попередження нецільового використання земель Каховського водосховища». Цим документом пропонується встановити на 15 років заборону на формування, передачу у власність та користування, зміну цільового призначення земель, які займало Каховське водосховище.

«Єдині винятки, які будуть дозволені, це зміни з метою відновлення водосховища та здійснення заходів з охорони земель. Важливо, щоб за цей час землі під Каховським водосховищем не змінили цільове призначення. Тому встановлюємо такі заборони і тим самим готуємо фундамент для відновлення водосховища та ГЕС», — зазначив прем'єр.

Загалом за чотири місяці з часу російського теракту на Каховській ГЕС на ліквідацію його наслідків уряд уже виділив 11,9 мільярд гривень, з яких 8,5 мільярда спрямовано на будівництво магістральних водогонів для забезпечення водою Кривого Рогу та інших громад Дніпропетровщини і півдня України. Перша нитка магістрального водогону на ділянці Інгuleць — Кражеве уже запущена, а на решті — роботи тривають.

Крім того, уряд виділив додаткові 335 мільйонів гривень для продовження відновлювальних робіт на Херсонщині. Зокрема, 187 мільйонів гривень піде на ремонт об'єктів водо- й теплопостачання та ще 148 мільйонів — інфраструктурних об'єктів Херсона. «Наближається зима, і роботи з відновлення забезпечення водою та теплом мешканців Херсона потрібно прискорити. Фінансуванням в необхідних обсягах держава забезпечила», — зазначила Перший віцепрем'єр — міністр економіки Олія Свириденко.

Також уряд схвалив постанову, яка дасть змогу Держагентству відновлення спрямувати 2 мільярди гривень на модернізацію, будівництво, утримання пунктів пропуску на державному кордоні. «Це частина пріоритетної реформи «Європейський кордон». Вона передбачає, що громадяни та бізнес зможуть швидко, зручно та без бюрократії перетинати кордон з європейськими країнами», — зазначив прем'єр.

Контентуючі пріоритети проекту бюджету-2024 в частині відновлення економіки, Д. Шмигаль зазначив, що на реалізацію різних програм передбачено 40 мільярдів гривень. «Пропонуємо виділити 18 мільярдів гривень на програму пільгового кредитування «5-7-9», маємо намір продовжити ефективну програму безповоротних грантів «eРобота» і передбачили на це майже 5 мільярдів гривень. Ще 3 мільярди планується спрямувати на підтримку інвестиційних проектів, мільярд — на компенсацію вартості сільгосптехніки вітчизняного виробництва», — сказав він, додавши, що також мільярд гривень має піти на підтримку індустріальних парків. «Іх уже працює понад 60, але постійно рухаємося вперед. Тож включаємо до Реєстру індустріальних парків два нові майданчики, один — на Івано-Франківщині, інший — на Дніпропетровщині. Очікується, що завдяки цим двом індустріальним паркам буде створено майже 2 тисячі нових робочих місць», — зазначив прем'єр.

Уряд також підтримав законопроекти «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за порушення вимог законодавства про безпеку та здоров'я працівників на роботі», які спрямовані на формування нової, узгодженої із законодавством ЄС, національної системи запобігання професійним ризикам, запровадження заходів щодо їх мінімізації та обов'язкового страхування працівників.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

В ході обговорення йшлося про укладений Міністерством оборони України з компанією Vector avia hava agraclari (Туреччина) договір про постачання курток для військовослужбовців на загальну суму 30 млн доларів із 100% передплатою.

Народні депутати України звернули увагу на відсутність прозорості під час вибору Міністерством оборони України згаданої компанії контрагента, засновником якої є українець Роман Плетньов. Предметом широкого обговорення також стали зміна ціни товару, який при перетині українського кордону подорожчав у тричі, та його якості.

За результатами обговорення народні депутати України — члени Комітету погодили на одному із засідань Комітету продовжити розгляд питань закупівель Міністерством оборони України одягу для військовослужбовців та закупівель і постачання Командуванням медичних сил Збройних Сил України медичних засобів та заслухати інформацію правоохоронних органів щодо розслідування кримінальних проваджень за цими фактами.

11. 16 лютого, 02 та 15 березня 2023 року голова Комітету Радіна А. О. взяла участь у засіданнях Міжвідомчої робочої групи з питань визначення нових підходів до закупівель Міністерством оборони України продуктів харчування з використанням електронної системи, яка була утворена 31 січня 2023 року Кабінетом Міністрів України при Міністерстві економіки України.

Під час обговорення проблематики голова Комітету Радіна А. О. зазначила, що поточна модель закупівель продуктів харчування за повним каталогом є не зрозумілою для ринку, не дозволяє залучити ритейл і виробників, а отже, забезпечити ефективне постачання продовольства за вигідними цінами, що додатково обтяжується проблемами із плануванням логістики.

12. 3 16 до 21 лютого 2023 року перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р. у складі Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї ЄС — Східні сусіди (ПА Євронест) взяв участь у роботі Десятої пленарної сесії ПА Євронест (м. Кишинів, Республіка Молдова).

Під час тематичних дискусій обговорювалися питання стосовно боротьби із дезінформацією у країнах «Східного партнерства» щодо критичних потреб в енергетичних взаємозв'язках та інфраструктурі в регіоні «Східного партнерства»; фінансування відновлення України і потреб у її відбудові; соціальних наслідків збройних конфліктів і гуманітарних криз та відповіді на них у рамках цього партнерства.

13. 20 лютого 2023 року заступник голови Комітету Мошенець О. В. взяла участь у робочій зустрічі з делегацією Спеціального комітету Європейського парламенту з іноземного втручання в усі демократичні процеси в Європейському Союзі, включаючи дезінформацію та зміцнення доброчесності, прозорості та підзвітності в Європарламенті (INGE).

Очоловав делегацію голова Комітету Рафаель Глюксманн (S&D, Французька Республіка). У межах зустрічі було обговорено ухвалений закон про реформу засобів масової інформації та проблеми її перспективи боротьби з корупцією в Україні.

Європейські депутати були вразені зусиллями України щодо створення стійкості проти гібридної війни, організованої РФ, включаючи здатність підтримувати функціонування критичної інфраструктури України.

Делегація також наголосила на необхідності посилення співпраці щодо підтримки України з боку Європейського Союзу, у тому числі щодо підтримки організації громадянського суспільства, які відіграють важливу роль у протидії російській агресії в інформаційному просторі.

14. 28 лютого та 27 квітня 2023 року перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р. на запрошення організаторів взяв участь у двох форумах Асоціації адвокатів України «Війна і право», де серед низки питань обговорювалося застосування положень Закону України «Про запобігання корупції» у період дії воєнного стану, а також досудове розслідування антикорупційних проваджень та антикорупційне правосуддя 2022—2023 р.

15. 3 08 по 18 березня 2023 року голова підкомітету Комітету Жмеренецький О. С. на запрошення організаторів взяв участь у засіданні 146-ї Асамблеї Міжпарламентського союзу (м. Манама, Королівство Бахрейн).

Під час проведення заходу обговорювалися питання щодо глобальних викликів безпеки, що особливо актуально на тлі повномасштабного вторгнення російських військ до України, те, як війна вплинула на українську економіку, і скільки часу та коштів потрібно на її відновлення.

16. 3 15 по 19 березня 2023 року голова підкомітету Ткаченко О. М. здійснив робочу поїздку до Республіки Австрія (м. Відень). Метою робочої зустрічі було покращення двосторонніх відносин на рівні міжпарламентських груп.

На заходах обговорювалися найважливіші геополітичні та гео економічні питання і виклики, зокрема довгострокова, фінансова підтримка України.

17. 24 березня 2023 року перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р. на запрошення громадської організації «Освітньо-аналітичний центр розвитку громади» взяв участь у Всеукраїнському форумі громадянського суспільства «Рік незламності та боротьби» (м. Тернопіль).

На заході обговорювалися питання щодо консолідації влади, місцевого самоврядування і громадського сектору з відновлення та розвитку України, релокація громадських організацій і активістів, бізнесу та внутрішньо переміщених осіб.

18. 05 квітня 2023 року голова Комітету Радіна А. О. взяла участь у конференції «Шлях до майбутнього без корупції: покорова інструкція», присвяченій організації виконання Державної антикорупційної програми на

2023—2025 роки. Захід відбувся за участю Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу в Україні (EUACI). Серед учасників заходу були члени Уряду, керівники антикорупційних органів, дипломати, представники профільних громадських та міжнародних організацій.

Під час заходу обговорено результати соціологічного дослідження «Корупція в Україні-2022: розуміння, сприяння, поширеність», питання щодо антикорупційної політики у пріоритетних сферах — оборони, відновлення інфраструктури, цифровізація, земля, освіта та подальший розвиток антикорупційних інституцій.

19. 12 квітня 2023 року голова Комітету Радіна А. О. та голова підкомітету Комітету Жмеренецький О. С. взяли участь у першому засіданні голів комітетів Верховної Ради України та Європейського Парламенту.

Під час засідання обговорено пріоритетні напрямки роботи з акцентом на адаптацію законодавства України до права ЄС і впровадження політики ЄС відповідно до предметів відання комітетів та питання про виклики й загальні потреби у залученні експертної допомоги.

20. 3 19 по 23 квітня 2023 року перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р. та голова підкомітету Комітету Жмеренецький О. С. на запрошення неурядової організації «Central and Eastern European Law Initiative Institute» взяли участь у засіданні круглого столу на тему «Запровадження несудових вирішень справ щодо фірм, що співпрацюють з правоохоронними органами у справах корупції» (м. Прага, Чеська Республіка).

На засіданні обговорено питання: як будуть структуровані стимули для добровільного розкриття інформації та співпраці і спілкування; хто уповноважений від імені органів прокуратури ухвалювати несудові рішення; який вид незалежного перегляду остаточної угоди між прокурорами та підсудними буде необхідним та коли слід вимагати визнання провини; порядок і умови оприлюднення угод про співпрацю.

21. 3 26 квітня по 01 травня 2023 року перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р. на запрошення колишнього Президента Європейського Парламенту Петера Кокса брав участь у засіданні восьмого раунду «Диалоги Жана Моне заради миру та демократії» (м. Люблін, Республіка Польща).

Під час засідання обговорено пріоритети інституційної реформи Верховної Ради України, обмін досвідом та дискусії щодо процесу вступу України до Європейського Союзу.

22. 3 04 по 09 травня 2023 року голова підкомітету Комітету Сюмар В. П. взяла участь у міжнародній конференції «EPP Women Spring Academy» Європейської народної партії.

23. 11 травня 2023 року перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р. взяв участь у заході Всеукраїнської мережі доброчесності та комплаєнсу (UNIC) в рамках дискусії «Вступ України до ОЕСР: що це означає для бізнесу», де було відзначено внесок UNIC у розробку заходів, спрямованих на подолання корупції.

За результатами проведеного заходу досягнуто узгоджень щодо продовження подальшої співпраці у напрямку антикорупційної експертизи галузевих законопроектів, які стосуються бізнесу.

24. 12 травня 2023 року перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р. на запрошення Міністерства молоді та спорту України і Ініціативного центру сприяння активності та розвитку почину Єднання, взяв участь у зустрічі спільноти правників щодо питань імплементації Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності».

За результатами зустрічі було напрацьовано дорожню карту реалізації вказаного Закону, у тому числі структури утвердження української національної та громадянської ідентичності, налагодження комунікаційних зв'язків між основними виконавцями Закону.

25. 3 24 по 26 травня 2023 року голова підкомітету Комітету Жмеренецький О. С. взяв участь у спільних консультаціях з членами Європарламенту (м. Брюссель, Королівство Бельгія) на запрошення члена Європарламенту, координатора групи EPPG із закордонних справ Міхаеля Галера, з метою налагодження якісної взаємодії та співпраці з членами Європейського Парламенту, аналізу та вивчення міжнародного досвіду, а також підвищення рівня міжпарламентського та міжнародного парламентсько-урядового співробітництва.

26. 12 квітня 2023 року голова Комітету Радіна А. О., перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р., заступник голови Комітету Мошенець О. В. спільно із членами Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, взяли участь у зустрічі з Комітетом контролю бюджету Європейського Парламенту.

Зустріч стала важливим кроком до побудови міцних міжкомітетських відносин, які базуватимуться на довірі, прозорості та підзвітності.

27. 3 03 по 10 червня 2023 року секретар Комітету Кабаченко В. В. на запрошення польських парламентарів взяв участь у заходах щодо поглиблення міжпарламентської співпраці (м. Варшава, Республіка Польща).

28. 14 червня 2023 року голова Комітету Радіна А. О. та перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р. провели робочу зустріч з представниками Центру протидії корупції та представниками Міжнародної фундації виборчих систем (The International Foundation for Electoral Systems, IFES).

На цій зустрічі обговорили питання про пріоритетні антикорупційні кроки і заходи із запобігання корупції у відбудові повоєнної України, підтримки у розвитку виборчих систем і кваліфікації, необхідних для ухвалення збалансованих рішень та сприяння належному управлінню і забезпеченню демократичних прав в умовах зміни політичного ландшафту України.

29. 14 червня 2023 року голова Комітету Радіна А. О. на запрошення Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування спільно із Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Національним агентством України з питань державної служби взяла участь в обговоренні позицій Програми підтримки вдосконалення врядування та менеджменту (SIGMA) і ключових українських стейкхолдерів щодо реформування системи оплати праці на державній службі. Обговорення відбувалося крізь призму проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад» (реєстр. № 8222).

30. 3 03 до 08 липня 2023 року заступник голови Комітету Мошенець О. В. та секретар Комітету Кабаченко В. В. як члени делегації Української частини Парламентського комітету взяли участь у 15-му засіданні Парламентського комітету асоціації між Україною та Європейським Союзом.

На заході було обговорено підтримку України з боку Євросоюзу та двосторонні відносини у контексті протидії російській агресії проти України, притягнення винних до відповідальності за злочини агресії проти України через спеціальний трибунал, репарації, відновлення та реконструкцію України.

31. 3 04 до 09 липня 2023 року голова підкомітету Комітету Сюмар В. П. взяла участь у міжнародній конференції «Open European Dialogue» (Республіка Польща).

32. 15 серпня 2023 року перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р. на запрошення Міністерства молоді та спорту України взяв участь у робочій зустрічі з питань імплементації Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності».

На заході було обговорено питання щодо напрацювання проекту Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності.

33. 28 серпня 2023 року перший заступник голови Комітету Юрчишин Я. Р. на запрошення Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України взяв участь у міжнародній науково-експертній конференції «Виклики для України та майбутнє російської імперії».

На заході було обговорено питання: що очікує світ та Україну на шляху до Вашингтонського саміту НАТО. Пошук можливих сценаріїв; майбутнє російської імперії. Бачення України; західний демократичний світ та російська імперія. Міфи та страхи, навіяні російською пропагандою; безпекові, економічні та соціальні виклики для України на найближче десятиліття.

34. Війна і надалі повертає до себе особливу увагу. Членами Комітету постійно висвітлюється російська агресія проти України та пов'язані з цим події, про що свідчить загальна кількість публікацій на офіційних веб-сайтах Верховної Ради України та Комітету. Починаючи з 07 лютого 2023 року підготовлено, редакційно опрацьовано та оприлюднено 47 публікацій на суспільно-резонансні теми.

III. Про розгляд звернень, що надходять до Комітету

Загалом упродовж дев'ятої сесії дев'ятого скликання до Комітету надійшло та опрацьовано 1313 листів, звернень, заяв, скарг та інших матеріалів, із них 24 звернення від народних депутатів України та 6 запитів на інформацію.

У частині реалізації контрольної функції робота Комітету здійснювалася і щодо розгляду звернень громадян та громадських організацій, що передбачено Законом України «Про звернення громадян» та нормами Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

Узагальнений аналіз звернень свідчить про те, що протягом звітного періоду динаміка надходження заяв, скарг та пропозицій збільшилася порівняно з минулою сесією.

Звернення, скарги, заяви та пропозиції, адресовані Комітетові, уважно опрацьовувалися в межах предмета його відання.

Як правило, питання, що порушувалися у зверненнях, стосувалися правомірності дій посадових осіб органів державної влади та правоохоронних органів, можливого вчинення кримінальних та корупційних правопорушень, неналежного здійснення досудового розслідування у кримінальних провадженнях, порушення прав і свобод громадян тощо.

Такі звернення відповідно до вимог Закону України «Про комітети Верховної Ради України» надсилалися уповноваженим органам за належністю для життя заходів реагування та були взяті на контроль Комітетом.

Крім того, на адресу Комітету надходили звернення з проханням врахувати думку, пропозиції, зауваження під час проведення Комітетом антикорупційної експертизи щодо законопроектів.

IV. Діяльність секретаріату Комітету

Секретаріат Комітету упродовж дев'ятої сесії дев'ятого скликання забезпечував роботу Комітету, здійснюючи організаційно-інформаційне, консультативно-правове, методичне забезпечення його діяльності, організацію проведення засідань та діяльності членів Комітету, що пов'язано з вирішенням питань, віднесених до предмета його відання.

За звітний період секретаріатом Комітету для розгляду на засіданні Комітету в порядку антикорупційної експертизи опрацьовано та підготовлено проекти рішень до 555 законопроектів.

Секретаріатом Комітету здійснювалася робота з інформаційного наповнення веб-сайту Комітету публікаціями щодо висвітлення законопроектної роботи Комітету, у тому числі оприлюднення стенограм, протоколів та аудіозаписів усіх його засідань.

Комітет Верховної Ради України з питань антикорупційної політики.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Маємо працювати як один механізм заради Перемоги

Ця повномасштабна, нещадна та страшна війна випробувала на міць новий адмінтерустрій, новоутворені громади, громадянське суспільство та довела, що децентралізація справді стала прикладом спроможності України реалізовувати успішні реформи. Таке переконання висловила народний депутат Лариса Білозір (на знімку) (група «Довіра») під час зустрічі з керівниками департаментів економіки ОВА та міськрад з усієї України у межах воркшопу «Візія відновлення від економічних лідерів регіонів».

«Війна вимагає дуже швидко реагувати на обставини та пропонувати рішення для допомоги людям. І таких швидких рішень багато, ми приймаємо їх щодня. Але без абсолютної згуртованості та дуже тісної співпраці з місцевою владою та громадянським суспільством, волонтерським рухом, державі було б важче їх реалізувати», — наголосила депутат, додавши: «Незважаючи на обставини, всі ми — депутати, представники органів місцевого самоврядування, виконавчої влади, військові, волонтери, лікарі, вчителі, аграрії працюємо і маємо надалі працювати як один механізм заради Перемоги».

За словами політика, ми повинні вибудувати зрозумілу і просту схему взаємодії. «Адже непростий час потребує від усіх нас виважених та обґрунтованих рішень», — констатувала вона.

Автівки для мобільних груп

Останнім часом почастилися атаки ворожих ударних дронів по Ізмаїльському району. У зв'язку з цим командування ЗСУ та Ізмаїльська районна військова адміністрація звернулись до благодійного фонду Урбанського «Придунав'є» з проханням придбати автівки для мобільних груп Ізмаїльського району, кількість яких була збільшена.

«Наш фонд відгукнувся на це прохання і ми передали військовослужбовцям чергову партію автівок. Ще шість транспортних засобів слугуватимуть для потреб сил ППО, які стоять на захисті Ізмаїльського району. Сподіваємось, що ці

автівки стануть справжньою допомогою в боротьбі з російською нечистю та знищенні ворожих цілей над Бессарабією», — розповів президент благодійного фонду Олександр Урбанський.

Він також повідомив, що разом із братом, народним депутатом України Анатолієм Урбанським вони і надалі сприятимуть захисту Ізмаїльського району від атак дронів. Так, від БФ Урбанського «Придунав'є» передали ще один автомобіль — Nissan Navara — для мобільних вогневих груп.

«За останній місяць це вже сьома автівка, яка на прохання Ізмаїльської районної військової адміністрації була пе-

редана бійцям та допомагатиме їм у знищенні ворожих цілей над Бессарабією, яких, на жаль, стає дедалі більше», — зауважив народний депутат, додавши, що, як завжди, позашляховик пройшов повне технічне обслуговування та готовий слугувати вірою та правдою захисникам Подунав'я.

Благодійний фонд Урбанського «Придунав'є» і надалі робитиме все можливе для наших захисників задля великої спільної мети — Перемоги та повернення Миру в наші домівки, констатував Анатолій Урбанський.

Фото з фейсбук-сторінки Благодійного фонду Урбанського «Придунав'є».

Не можуть зібрати сесію міської ради

Три спроби зібрати сесію не мали успіху. На позачерговій сесії Придубської міської ради зареєструвалися 14 із 34 депутатів. Про це заявила міський голова Ольга Попенко.

Депутати мали розглянути низку важливих питань щодо допомоги ЗСУ і, зокрема, територіальній обороні. Проте навіть секретар міської ради, не кажучи вже про багатьох депутатів, не з'явився на сесію.

Лідер опозиції Артем Рожко пояснює це недовірою до міського голови, непрозорістю формування порядку денного, а депутат Артемій Аніщенко для розблокування роботи сесії порадив питання допомоги військовим та комунальні питання виносити на окремі сесії. Проте до його поради голова не дослухався. «Ми неодноразово говорили, щоб призначили нормальну чергову сесію, заплановану за 10 днів, повідомили депутатів, видали порядок денний, роздали всі проекти рішень. Ми їх обговоримо й потім можна спокійно виходити на сесію», — каже голова партії «Рідний дім» Артем Рожко.

Так, Придубська міська рада знову паралізована. Знову, бо вже другий рік сесія не може зібратися через прогнісуючі групи депутатів та голови. Справа доходила і до пропозиції про запровадження військової адміністрації, але, ухваливши бюджет міста, рада продовжила своє існування. Та як бачимо — нетривке.

Василь ЧЕПУРНИЙ.

Чернігівська область.

Маленькі зарплати бюджет не наповнять

У Хмельницьку міськраду запросили керівників підприємств та приватних підприємств, у працівників яких середній розмір заробітної плати менший, ніж законодавчо встановлений мінімум, щоб дізнатись, чому так мало платять. Зокрема, чимало питань було до очільників приватних підприємств медичної та транспортної галузей, де заробітки виявились найнижчими в громаді. Крім того, не скрізь наймані працівники отримують офіційну зарплату. Тож підприємцям наголосили на необхідності оформлення всіх працівників та виплати заробітної плати, не нижчої від тієї, що встановлена за законодавством.

— Виявляється, середня офіційна заробітна плата одного з приватних медичних центрів міста становить лише 1800 гривень. Три тисячі гривень — середня офіційна зарплата на підприємстві, яке здійснює ремонт і проводить техогляд дорогих авто. На тисячу гривень більше офіційно платять працівникам одного з торговельних підприємств, — розповів заступник хмельницького міського голови Микола Вавришук. — Війна не всіх навчила бути відповідальними підприємцями. Але ж ми хочемо перемогти в ній і жити достойно. Та чому податки платити «не на часі». У

нас має утворюватися новий суспільний договір між владою, контролюючими органами, суспільством і бізнесом, адже ситуація критична. Бюджет потрібно наповнювати, тому що кошти з нього першочергово мають йти на підтримку військових. Так, з усіх податків Хмельницька міська територіальна громада перерахувала 600 мільйонів гривень нашим військовим підрозділам. Але ж у нас залишається чимало інших видатків.

Попри це проблема тьової зайнятості та несплачених зарплат у громаді все ще залишається, хоча борги стали меншими. На початок жовтня заборгованість із заробітної плати на двох підприємствах громади становила 647 тисяч гривень, але при цьому зменшилася порівняно з початком року вдвічі — на 658,6 тисячі гривень.

За дотриманням законів на ринку праці постійно стежить робоча група зі сприяння легалізації тьової зайнятості. Від початку року її представники, а це працівники управління праці та соціального захисту, управління торгівлі та фінансового, відвідали понад три тисячі суб'єктів

господарювання. Майже в пів сотні випадків вони повідомили працівникам, що ті не перебувають в офіційних трудових відносинах, а працюють більш як трьох сотень вдалося легалізувати.

Звертаючись до роботодавців, представники міської влади наголосили, що фінансова ситуація в країні не проста, триває війна, і це позначається на громаді, на платниках податків. Не можна не помітити, що в умовах активної фази війни значно зменшилися суми податків та обов'язкових платежів, які надходять до бюджетів різних рівнів. Значною мірою це пов'язано зі зменшенням кількості роботодавців та працівників. Тож увесь тягар падає на тих, хто залишився на своїх робочих місцях.

Бізнесу доводиться долати чималі труднощі. Та все одно влада закликає кожного роботодавця до розуміння важливості офіційних трудових відносин, сплати податків та наповнення бюджету громади. У воєнний час економіка має працювати в посиленому режимі, і всі зусилля мусять бути спрямовані на Перемогу.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Робоча група боротиметься з корупцією

Розпорядженням начальника Сумської ОВА Володимира Артюха створено робочу групу «Прозорість та підзвітність». Головне завдання, яке вона має виконати, — це профілактика корупції та боротьба з нею.

До складу робочої групи увійшли представники СБУ, ДБР і Національної поліції, а очолює її заступник начальника ОВА Марія Зоннова. Вони вивчатимуть використання коштів, що надійшли в область із Фонду ліквідації наслідків збройної агресії, а

також інших субвенцій із державного бюджету.

За словами В. Артюха, загальний обсяг фінансових ресурсів, які нинішнього року отримали

громади Сумщини на відновлення об'єктів енергетики, водопостачання та житлово-комунальної сфери, становить понад 2 млрд грн. «Іхне використання

викликає в мене серйозне занепокоєння», — поділився керівник ОВА. Володимир ЧЕРНОВ.

Суми.

Фото з сайту lexinform.com.ua

ВІСТІ З ГРОМАД

Подбали і про пасажирів з інвалідністю

Костопільська. Уже третій рік жителі Костопільської громади мають змогу користуватися сучасними автобусами. Особливо актуальним нині є питання перевезень людей з інвалідністю. Чимало військових повертаються додому, на жаль, травмованими. Додаткових зручностей завжди потребували й батьки з дітьми у візочках. Тому в усіх комунальних автобусах передбачили зручний заїзд для візків.

Схвалили звернення

Рокитнівська. У Рокитнівській громаді скликається позачергова сесія. Готуючись до неї та реагуючи на настрої мешканців громади, члени регламентної комісії розглянули та схвалили звернення депутатів Рокитнівської селищної ради щодо недопущення зменшення соціальних гарантій і соціального захисту та порушення прав постраждалого від аварії на Чорнобильській АЕС населення.

Паспорт — на місці

Корецька. Після закриття паспортного столу в місті Корці мешканцям Корецької громади для оформлення паспортів потрібно було їхати в Гошу. ЦНАП Корецької міської ради відсьогодні вже надає послуги з оформлення паспорта громадянина України у вигляді ID-картки та паспорта громадянина України для виїзду за кордон. З бюджету Корецької міської ради на обслуговування, налаштування, створення системи захисту виділено 695 тисяч гривень.

3 монети — ракета

Гошанська. Під час Всеукраїнської акції «Смілива гривня», яку ініціював Національний банк України з метою надати допомогу нашій армії, учні Гошанського ліцею Гошанської громади зібрали монетами номіналом 10, 50 копійок та 1, 2, 5 і 10 гривень — загалом 4493 гривні.

Добірку підготувала наш власкор на Рівненщині Олександра ЮРКОВА.

Ізраїль має повне право на захист від терору, як і будь-яка інша держава

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За словами глави держави, терористичний напад на Ізраїль був ретельно підготовлений, і весь світ розуміє, які саме спонсори терору могли спонукати та забезпечити організацію цієї атаки. «Ізраїль має повне право на захист від терору, як і будь-яка інша держава. Жодної підтримки терористам! Хай цінність людського життя та несприйняття терору будуть тими принципами, які нарешті об'єднають увесь світ», — закликав він.

Також Володимир Зеленський провів екстрену телефонну розмову з Прем'єр-міністром Ізраїлю Біньяміном Нетаньягу. Прем'єр-міністр поінформував Президента про ситуацію в Ізраїлі та дії збройних сил і органів правопорядку з відбиття нападу. Володимир Зеленський висловив солідарність України з Ізраїлем, який потерпає від зухвало-масштабного нападу, та співчуття у зв'язку з численними жертвами. Він відзначив співпрацю між ізраїльською поліцією та українськими дипломатами в питанні безпеки й захисту громадян України в Ізраїлі. На мо-

мент верстки номера було відомо про двох загиблих наших співвітчизників.

Напад бойовиків «ХАМАСу», вбивства, захоплення заручників, у тому числі й дітей, сколихнули весь світ. Президент США Джо Байден підкреслив, що тероризму немає жодного виправдання, і всі країни повинні об'єднатися перед обличчям таких жорстоких звірств». Крім того, разом із Нетаньягу він обговорив «поточні зусилля, спрямовані на те, щоб жодні вороги Ізраїлю не вірили, що вони можуть або повинні шукати переваги в поточній ситуації». Джо Байден повідомив, що додаткова допомога США для армії Ізраїлю вже прямує, а найближчими днями буде надана додаткова підтримка.

У повній підтримці Ізраїлю запевнив і Прем'єр-міністр Великої Британії Ріші Сунак, повідомляє «Голос Америки». Він заявив: «ХАМАС» і люди, які підтримують «ХАМАС», несуть повну відповідальність за цей жахливий терористичний акт, за вбивство мирних жителів і за викрадення невинних цивільних людей, включаючи дітей».

Канцлер Німеччини Олаф Шольц також заявив, що ФРН «твердо й непохитно стоїть на боці Ізраїлю перед обличчям цієї жахливої атаки», пообіцяв підтримувати Єрусалим і посилити захист єврейських та ізраїльських установ у Німеччині.

Події в Ізраїлі стали темою засідання Ради Безпеки ООН, яке відбулося за зачиненими дверима. Прикметно, що і в цьому випадку Рада не змогла дійти консенсусу й не виступила зі спільною заявою за підсумками екстреного засідання. Як пише CNN з посиланням на кількох членів Радбезу, заступник посла Сполучених Штатів Америки в ООН Роберт Вуд повідомив, що велика кількість країн засудили атаки «ХАМАСу», проте були й ті, хто відмовився це робити.

Та, схоже, Ізраїль не збирається чекати на дію міжнародного права чи сподіватися на міжнародне правосуддя. Посол Ізраїлю в Організації Об'єднаних Націй Гілад Ердан перед засіданням заявив журналістам, що переговори з «ХАМАС» більше не буде, її інфраструктура терору повинна

ДО РЕЧІ

МЗС України створило оперативний штаб задля допомоги українцям в Ізраїлі. Українське посольство на постійному контакті з ізраїльською владою, основними лікарнями. Дипломати тримають ситуацію під контролем, повідомили в МЗС.

У разі потрапляння у надзвичайній ситуації громадянам України необхідно звертатися до Посольства України в Державі Ізраїль по телефону екстреного зв'язку: +972-546-676-782 та української дипустанови в м. Рамалла по телефону: +972-59-823-93-99.

бути знищена. І на момент, коли верстася номер, ЦАХАЛ саме над цим працював.

Зокрема, армія Ізраїлю повідомила про відновлення контролю над усіма населеними пунктами, які напередодні захопили терористи. Водночас речник ЦАХАЛу попередив, що бойовики «ХАМАСу» можуть й надалі переховуватися у містах на території Ізраїлю.

Тетяна ПАСОВА.

ПЛАНЕТА

Розпочалася осіння сесія ПАРЄ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Під час нинішньої сесії ПАРЄ депутати мають ухвалити резолюцію на тему «Роль Ради Європи у запобіганні конфліктам, відновленні довіри до міжнародних інституцій та сприянні глобальному миру», повідомляє Укрінформ.

На полях сесії Парламентської асамблеї відбудеться спільний з латвійською делегацією український захід, присвячений темі депортації українських дітей російською федерацією та стиранню їхньої національної ідентичності. Парламентарії обмінюються думками з європейським комісаром з питань юстиції Дідьє Рейндерсом, а голова Комітету міністрів, міністр закордонних справ Латвії Кріш'яніс Каріньш звітуватиме про роботу цього виконавчого органу Ради Європи. Осіння пленарна сесія ПАРЄ завершиться 13 жовтня.

Самовбивство під кайфом

Найбільшою сенсацією засідання дискусійного клубу «валдай» у росії стала запропонована російським диктатором версія вбивства засновника «вагнера» євгена пригожина.

Путін заявив, що всі пасажирки загинули від підрваної на борту гранати. А далі в стилі фсб натякну: «на жаль, на наявність алкоголю чи наркотичних засобів у крові загиблих експертизи не проводилися, хоча після відомих подій в офісі пригожина в петербурзі фсб виявила не лише 10 млрд готівкою, а й п'ять кілограмів кокаїну».

Тож, виходить, пасажирки налякалися кокаїну й самі себе підрвали. До речі, цю версію у прокремлівській телеграм-каналі закинули одразу після катастрофи літака, ніби в ролі камикадзе виступав пригожинський охоронець. Раніше висували версії про вибух бомби на борту чи атаку ППО.

У незалежних експертів виникає запитання: що за гранату треба було підрвати, аби одразу відвалилося одне крило? Для більшої переконливості путін ще додав кокс, бо аргументи вочевидь слабкі.

Отже, пригожин під коксом підрвав себе гранатою, у такий спосіб скоїв самогубство під кайфом — і справу можна закривати, ніби не було путчу «вагнерівців» і переляку самого путіна. Після такої заяви у слідства та росіян не повинно виникнути жодних сумнівів і запитань. Всі мовчали кілька місяців, аж поки причини загибелі верхівки «вагнера» не назвав сам путін.

Ще раніше російський диктатор заявляв, що влада не має жодного стосунку до приватної військової компанії «вагнер». А потім сам себе спростував, заявивши, що на цю структуру лише протягом року з федерального бюджету витратили 86 млрд рублів.

У такому стилі російський диктатор на «валдаї» говорив і про інші проблеми: «Ми не розпочинали так звану «війну» в Україні. Ми намагаємося її закінчити. Війна, розпочата кивським режимом за прямої підтримки Заходу, триває десятиліття, а спеціальна військова операція спрямована на те, щоб її припинити».

І під завісу драматичної вистави на «валдаї» сергій караганов, автор статті про необхідність ядерного удару по Європі, запропонував російському диктатору розкохлити ядерну бомбу. «Чи не на часі змінити доктрину в бік зниження ядерного порога і йти твердо сходами ескалаторної стимуляції протверезіння наших партнерів. Вони знахобніли», — казав кремлівський політолог.

Цього разу путін виступив у ролі «миротворця» і заявив: «Немає такої ситуації, аби сьогодні щось загрожувало російській державності та існуванню російської держави». Знову себе заперечив. А навіщо тоді війну розпочинали?

Богдан КУШНІР.

У Туреччині стартували навчання EXER MARSEC-2023

У понеділок, 9 жовтня, на півдні Туреччини розпочалися спільні з НАТО навчання із забезпечення безпеки на морі під кодовою назвою EXER MARSEC-2023.

Вони відбуватимуться у затоці Середземного моря, біля курортної Анталії.

Міністерство національної оборони Туреччини повідомило, що під час навчань використовуватимуться морські дро-

ни вітчизняного виробництва, а також відпрацьовуватиметься захист акваторії і узбережжя від ворожих безпілотників.

При цьому враховуватиметься досвід Зброй-

них Сил України зі знищення дронами російських кораблів у Чорному морі.

Навчання триватимуть до 20 жовтня. Міністерство національної оборони наголошує, що ці нав-

чання планові й не пов'язані з війною на Близькому Сході.

Як спостерігачів на них запрошено представників Міністерства оборони Єгипту.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Французи плакали, коли їм пояснювали, що це наші реалії

У Парижі двічі на тиждень відбуваються маніфестації на підтримку України. Про їх організацію, учасників, боротьбу з провокаторами розповідає Жан-П'єр Пастернак, голова товариства «Об'єднання українців у Франції». Розмову з ним записала вінницька журналістка Юлія Шипунова, яка разом із сином півтора року проживає у Франції. Колега підготувала матеріал спеціально для «Голосу України».

Одна з таких акцій спричинила шок серед парижан, які в той час опинилися у середмісті столиці, де вона відбувалася. Увагу присутніх спершу привернула російська пісня «калінка-малинка». Раптом на її тлі зазвучала сирена. Через якусь мить додався дитячий плач. Від почуття у багатьох з'явився смуток на обличчі, тривога в очах. Вони плакали, коли їм пояснювали, що це українська реальність. Під такий звуковий супровід люди з жовто-блакитними стрічками, фотографіями руйнувань українських міст та гаслами на захист України, лягали просто на паризькому бульварі на наш прапор (на знімку).

Серед присутніх на акції зустріла пана Пастернака. Запитала:

— Наскільки складно організувати такі акції?

— У Парижі маніфестації на підтримку України відбуваються двічі на тиждень, — розповідає Жан-П'єр Пастернак. — Відчуваємо шалену підтримку як з боку простих громадян, так і політичних діячів. Під час місцевої виборчої кампанії наші мітинги приходили навіть ті кандидати, які мають проросійську позицію, але висловлювалися на підтримку України. Це політика... Нашими друзями стали депутати мерії Парижа, обра-

ні від 19-го, 20-го, 10-го і 18-го районів міста».

Співрозмовник не приховує: спочатку збиралося багато людей, тепер це не так. Але важлива не кількість. Тому що українці у Франції багато роблять за місцем проживання: збирають гроші на закупівлю дронів, медикаментів, відправляють гуманітарну допомогу, створюють асоціації, популяризують Україну.

«Нас підтримують білоруси, поляки, грузини, сирійці, — продовжує Жан-П'єр. — Вони завжди з нами на заходах. Ми зуміли об'єднати всі французькі синдикати (партії). Раніше цього ніхто не міг зробити. Ліві, праві, центристи приходили підтримати Україну. Ми засідали з усіма. Всі кажуть: ми — за мир. Але в кожній політичній силі своє бачення,

як воно має бути. Довелося довго переконувати. Ми підштовхуємо пересічних французів, аби вони впливали на своїх депутатів, щоб ті продовжували підтримувати Україну. Такою є мета «Об'єднання українців у Франції» — звертатися до французів,

щоб ті впливали на депутатів у лобюванні надання зброї нашій державі, вимагали виходу французького бізнесу з росії».

Провокатори відробляють свої «іудині срібники»

Співрозмовник пояснює, що українці у Франції виходили на маніфестації і під час Помаранчевої революції, і під час Революції Гідності. З 2014-го року довелось переформатуватися. До культурних заходів додались волонтерство і активна участь у розвінчанні російських наративів. Є ще одна важлива робота. «На всі заходи до нас приходять провокатори, — каже пан Пастернак. — Кожного разу це різні люди. Вони вмикають гімн країни-агресора, намагаються неадекватними питаннями спровокувати конфлікт. Дехто просто відверто фотографує всіх присутніх. Ми не реагуємо на ці дії. Адже розуміємо, для чого ми тут. І для чого вони».

Захід втомився від війни — кремлівський міф

— Французи не втомився від війни в Україні, цей наратив розганяють проросійські ЗМІ і такі

самі політики, — продовжує Жан-П'єр Пастернак. — Насправді Європа готова допомагати і підтримувати. Коли бачать, що ми не опускаємо руки, вони підставляють свої. Ми не маємо права зникнути з вулиць європейських міст. Я спілкуюся із різними людьми, не лише нашими прихильниками.

Французи втомлюються від усього. Від інфляції, від законів вони нарікають, плачуться. Це в них відбувається століттями. Але я жодного не зустрів, хто б казав: ми втомилася, може, треба зупинитися. Це просто пропаганда. Вони вже переконалися, що наративи про українців, ніби вони нацисти, фашисти та антисеміти, не спрацюють, тож шукають щось інше. От і знайшли байку про втому від війни, мовляв, годі вже, треба зупинитися. А це не минає і не мине. Але якщо ми підемо з вулиць, європейці перестануть нас підтримувати.

До речі, Жан-П'єр Пастернак народився у Франції, незважаючи на це, зумів не лише зберегти свою українську ідентичність, а й зробити так, аби про нашу країну більше дізналися і у владних кабінетах, і на вулицях.

Юлія ШИПУНОВА.

Париж.

Фото надано автором.

ДОВІДКОВО

«Об'єднання українців у Франції» засновано в 1949 році українцями, визволеними з нацистських таборів смерті та виправно-трудова таборів у Німеччині та Австрії. Серед засновників були українці, які воювали проти гітлерівців в армії Андерса під Монте-Кассіно; українці, які до Другої світової проживали у Франції і служили в лавах Іноземного легіону; члени українських загонів французького Опору. Метою «Об'єднання українців у Франції» було збереження української культури та розвитку духу солідарності, виховання молоді. Важливу культурну діяльність розвивали осередки цієї організації: хори, народні балети, театральні трупі. Співка української молоді у Франції (СУМ), яка є членом «Об'єднання», з 1962 року організовує літні табори. Останніми роками в співпраці з українськими організаціями табір Rosey щороку приймає дітей, які стали сиротами внаслідок російського вторгнення в Україну і трагічних подій Революції Гідності 2014 року (Майдану). Триває активна робота в інформаційній сфері, щоб протистояти системній дезінформації кремля.

Пересувну виставку з майже трьома десятками світлин волонтерів на десяти рухомих металевих конструкціях відкрили у Дніпрі до Всесвітнього дня гуманітарної допомоги. Підготувати інсталяцію допомогли Агентство ООН, міжнародні і національні гуманітарні організації. Згодом виставка переїде до інших областей, **повідомляє наш власкор Володимир Рибальченко**

Нема кому розносити газети навіть у місті!

«Укрпошта» «дооптимізувала», що немає кому вже газети розносити: передплатникам пропонують ходити по пошті на пошту самим.

Перша на сполох забила наша давня передплатниця, пенсіонерка з Покровщини Ольга Глазкова.

— То що, тепер газети вже по домівках, по поштових ящиках, не розносимуть? Мені це наша поштарочка сказала, вона розраховувалась — немає сил бігати по наших кручах, не витримала, — обурено констатувала Ольга Іванівна, зателефонувавши до редакції. — На її місце нікого немає: хто хоче за якихось 5 тисяч здоров'я отак гробити? Адже їх, листонош, скільки у липні на наше місто залишили? Чотириох! На такі наслідки і треба було очікувати. То я телефоную на відділення «Укрпошти» і питаю, коли чекаю на газети? (Я три передплатую: «Сіверський край», «Чернігівщину» і ще одну київську, жіночу.) А мені відповідають: приходьте по газету на пошту самі, тут вони лежать, на всіх абонентів чекають... Іншого виходу, бачте, немає. А що значить мені самій дістатися на пошту? Це 200 гривень на таксі! Дорогенька, знаєте, газета вийде...

Новина — як обухом по голові. Що, на завтра — і я на пошту. — То це правда, що газет в окрузі другої школи вже не розносять? — запитує в начальниці відділення поштового зв'язку Світлани Криси.

— Так. З вересня не розносять. І не на одній ділянці, а на двох, — уточнює пані Світлана. І роздруковує списки вулиць, які тепер без листонош. Довжелезні списки!

— Ви ж чули, певно, що в липні із семи дільниць у Новгороді-Сіверському залишили чотири. Я, як могла, переконувала Чернігівську дирекцію, що для нашого містечка це надзвичайно мало, наполягала, що листоноша має бути хоча б п'ять, — продовжує головна поштовичка грома-

ди. — Але мене не почули... От і маємо наслідки. Дві листоноші вже не витримали. І я, до речі, допрацюю останні дні...

— А оце немає іншого виходу, як запрошувати передплатників ходити по газету на пошту?

— Так, це єдиний вихід... — А у вас є службовий транспорт?

— Ні, немає. Якби був, я б газети розвезла...

— А задіяти транспорт пересувних відділень?

— Ні, не можна. Там суворий контроль. Там економія пального...

— Так там добра економія бензину виходить: пошту ж мало до кого з абонентів додому доставляють, як обіцяли, коли «Укрпошту» реформували. Скинуть в одній-двох точках — і йдуть, людоньки, по газети ніжками. А тепер уже й у райцентрі досвід перейняли та ще й розвинули... Та, зрештою, я й не пропоную вам використовувати «пересувки» для розвезення газет у місті нелегально. Невже не можна вирішити це на офіційному рівні? Адже одна структура...

— Ні, — відповідає Світлана Криси, — зрештою, транспорт пересувних відділень не в моєму віданні...

— А в чиему? — Є менеджер у Корюківці. До нього всі такі питання і позиції.

— А листонош на вакансії ви шукаєте?

— Та наша заявка вже два місяці в центрі зайнятості. Не хочуть люди йти на таке навантаження за такої зарплати...

— А от керівництво «Укрпошти», її обласної дирекції, усвідомлює, що підприємство, недовносячи газет передплатникам додому, вдирається до людських гаманців? — запитує, чудово розуміючи, що питання риторичне (принаймні не до головної в громаді поштовички — це точно). — Адже з людей за доставку періодики пошта взяла гроші під час оформлення передплати.

А слід пояснити: до 20 гривень 3 копійок місячної видавничої вартості «Сіверського краю», встановлених ТОВ «Редакція газети «Сіверський край» на це півріччя, пошта доплюсувала ще 7,97 гривні за доставку газети і 5 гривень за оформлення самої передплати, що йдуть безпосередньо в її дохід. Відчуває вагомість цих «плюсиків»?

Телефоную редакторам чернігівських тижневиків, з якими в нас спільна біда. І тут з'ясовується, що проблема зачепила не лише наше місто, а й Мену, Холми...

Телефоную головному інспектору праці та запитує:

— А чи регулюється в Україні навантаження на листонош?

Після вичення питання Оксана Карабан повідомила:

— Норми як такі законодавчо не визначені. То «Укрпошта» «оптимізує» все на свій розсуд. І зачепила така «оптимізація» не тільки наш край — не витримують листоноші по всій Україні, і

не тільки листоноші. Особливо гостро питання стоїть у гірських регіонах, де люди без газет і пенсій, без товарів найпершої потреби через поштові «новації» залишилися...

Хоч трохи обнадійливе почула з Корюківського відділення поштового зв'язку від менеджера Андрія Тосенка:

— Ні, транспорт пересувних відділень для розвезення пошти в місті використовувати не будемо. Але є такий вихід: наступної п'ятниці вранці приїде автівка з Чернігова до Новгород-Сіверського і разом із працівником місцевого відділення розвезе і пенсії, і газети, і всю накопичену кореспонденцію. І так щоп'ятниці, доти, доки не знайдуться охочі на вакансії листонош.

Запитала пана Андрія і про навантаження для листонош.

— У Новгороді-Сіверському поштарки працюють на 0,8 окладу, їхній шлях — 20 кілометрів. Але це не означає, що всі 20 кілометрів листоноші треба пройти

за один день, можна і за кілька днів частинами.

Одне слово, начальницькі «жалючі» очевидні. Проте тут є ще один аспект: а як за такої «оптимізації» з якістю послуг? Адже люди хочуть — і мають на те право — отримувати газету вчасно, тобто в день її виходу у світ. Тим паче щоб пенсію донесли не з кількадечним запізненням. І листи також: тепер «Укрпошта» довіряють переважно ділове листування. То що це виходить: і тарифи на доставку газет «Укрпошта» планує різко підняти, і водночас уже пішла на свідоме зниження якості своїх послуг?

Цим запитанням і хотіла поставити крапку. А тут згадалась дешифрація з нашої розмови зі Світланою Крисию.

— А чому це читачі наші ставлять мене перед доконаним фактом, чому ви самі не повідомили, що газети з вересня на двох дільницях не розносимуться? — запитала.

Відповіла: — Я все узгоджувала зі своїм керівництвом...

Відповідь, погодьтеся, можна трактувати неоднозначно. Чи їй заборонили згори повідомляти про казус редакторам (наче шило в мішку сховаєш) для відтягування скандалу? Чи ми такі малесенькі в очах великого «укрпоштівського» начальства, що до чого тут наша думка? Чи свідомо, коли вже підвернувся ніж, вирішили встромити його у спину журналістській спільноті?

Ми з колегами-редакторами і не думаємо з цього приводу мовчати. Хоча допускаємо, що партнери-поштовики можуть «відігратись» у процесі передплати на наступний рік. Але не треба рубати гілляку, на якій самі сидите, шановні державні поштовики. Бо за напрямками всіх інших ваших традиційних послуг в державного підприємства поштового зв'язку шалена конкуренція. Звідусіль.

Ганна ХАЛІМАН,
редакторка газети
«Сіверський край».

Новгород-Сіверський
Чернігівської області.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

У валізах — цехи та ідеї

На свої сили та ініціативу доводиться покладатися релокованим підприємствам

Що означає перебраться на нове місце і розпочати там життя з нуля, тепер знають мільйони українців. Але всі складнощі переїзду відомі й підприємцям, бізнесменам та виробничникам, які через війну змушені були залишити рідні цехи, кафе, будмайданчики... Без сумніву, на такий крок відважилися найактивніші та наймільвіші. Декому пощастило перевезти з собою якусь частину виробництва і навіть працівників. Хтось зміг використати тільки свій довоєнний досвід. А комусь довелося не просто переорієнтувати бізнес, а й розпочати кардинально новий.

На початок року на Хмельниччині лише приблизно два десятки релокованих суб'єктів господарювання стали на облік в Головному управлінні ДПС. Цим вони заявили про готовність розвивати свою справу на новому місці.

Та, як розповіли в Хмельницькій ОВА, з початку війни загалом 60 підприємств було релоковано на територію області. Переважно вони прибули з Харкова, Києва, Запоріжжя, Дніпра, Краматорська.

Специфіка виробництва різна — це швейніки і машинобудівники, виробники електричного устаткування та деталей для автотранспортних засобів, будівельних матеріалів, гідравлічного обладнання тощо.

Але на новому місці прижилися не всі. Тільки-но стала меншою небезпека обстрілів, дехто повернувся додому: таких виявилось десять. Хтось не зміг здолати складнощі воєнного часу і закритися. Але кілька десятків підприємств та підприємців продовжують працювати і розвиватися на Хмельниччині.

Почали заробляти з першого дня

Серед тих, хто не здався, мешканка Северодонецька Валентина Агафонова. До війни понад два десятиліття жінка керувала на Луганщині власною будівельною компанією. Але буквально в лічені дні війна перекреслила все.

Рятуючись від рашистських бомбардувань, родина переїхала на Хмельниччину. Спочатку оселились у Новоушицькій громаді на березі Дністра на базі відпочинку. Але проживання там було занадто дороге для родини. Допомогла підприємницька жінка Валентини. Буквально на другий день після приїзду вона домовилась з власником турбази, що її сім'я, а це восьмеро осіб, працюватиме за проживання. Прибирання, прання, готування їжі, обслуговування номерів — усе це доведеться робити. Але бізнес-ідея спрацювала: в родини з'явилось безплатне житло.

Це був початок. Донька Валентини ще вдома встигла пройти навчання на кухаря. Тож коли власник турбази запропонував родині взяти в оренду кафе, Агафонови вирішили спробувати й що нову для себе справу. А паралельно реалізували в громаді проект для переселенців «Сад. Город». І навесні сорок родин переселенців отримали розсадку овочів, добриво, інвентар — усе для того, щоб зайнятися городництвом.

Та коли, здавалось, життя потроху почало налагоджуватися, вирішили переїхати до знайомих у Вінковецьку громаду, в село Дашківці. А там скрізь яблуневі сади. І жінка одразу зметикувала: людям нікуди дівати яблук, здають їх закупівельникам просто за копійки. Тож одразу написала заяву до фонду «Повір в себе» на участь у конкурсі,

який давав можливість налагодити свою справу.

Завдяки фінансовій допомозі підприємниця налагодила переробку фруктів, виробляє з них цукати, чипси, пovidло, пастилу.

Не все вдалось одразу. Треба було і виробництво налагодити, і ринок збуту вивчити, і відповідний асортимент продукції розробити. Умови конкурсу передбачали, що 10 відсотків прибутку протягом року новостворене підприємство віддаватиме громаді. Але поки все налагоджувалося, продукцію віддавали до сільської ради, роздавали переселенцям, військовим на фронт. І тільки згодом вдалось отримати перший прибуток.

Тепер щомісяця родина переробляє до двох тонн яблук, продає власну продукцію. Нехай бізнес не такий вже й великий, але він є, дозволяє заробити на себе та ще й ділитися з громадою.

Валентина вірить, що з часом повернеться додому, обов'язково відновить свою будівельну компанію. Але поки прийде цей час, сидіти без діла не буде.

Працюють в Україні й для України

У підприємства з виробництва глушників для легкових автомобілів, яке переїхало із Запоріжжя до Кам'янець-Подільського, масштаби були іншими. І завдання також.

Воно належить міжнародній компанії, і коли постало питання про переїзд, не раз прозвучала пропозиція перевезти завод за кордон, мовляв, так безпечніше. Але українські керівники зуміли переконати інвестора, що навіть тут, в країні, на яку зазіхає ворог, можна впоратися з усіма викликами.

Поки що заводу вдалось відновити виробництво на 80 відсотків, і до кінця року навряд чи там зможуть вийти на повну потужність. Але й тепер підприємство має річний оборот у десять мільйонів євро і щомісяця сплачує до мільйона гривень податків.

Наша марка залишиться

Здійснити переїзд вдалось за допомогою державної програми релокації. Протягом двох тижнів понад сотня вантажівок, дванадцять залізничних вагонів перевозили виробниче устаткування. Тільки завдяки тому, що держава допомогла з безплатним транспортом, вдалось це зробити.

Але все одно проблем вистачало. Адже на новому місці довелося встановлювати устаткування, шукати і навчати нові кадри.

Завод виробляє понад півтори тисячі видів глушників для легкових автомобілів усіх європейських марок машин. Постачають їх і для українських, і для європейських споживачів. І хоча підприємству непросто подолати збитковість і вийти на заплановані прибутки, воно залишається вдома, працює в Україні й для України.

Не вдалось досягти довоєнного рівня і виробництву з протинакипних фільтрів та різноманітних засобів для обробки басейнів, яке із Северодонецька до Хмельницького перевіз Михайло Івонін. Тепер асортимент продукції вдвісттеро менший за той, що був у рідному місті. Замість трьохсот найменувань відновили випуск трьох десятків.

Не дивно, адже все довелося облаштувати з нуля: орендувати приміщення, наймати робітників. Замість сотні колишніх до нового місця дісталось тільки десять працівників.

Єдине, що залишилося незмінним, — це база замовників на продукцію. На неї чекають і вірять, що українська марка залишатиметься на ринку.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Узяв на себе командування, хоч і не був командиром

«Золотий хрест» військовий В'ячеслав Яцик із Вінниччини отримав за бій на островах, у якому дивом вижив.

«Лікарі сказали лягати на операцію, але ще потерплю, — розповідає В'ячеслав Яцик. — Там мої хлопці — «Шахтар», «Німець», «Міхей». Вони воюють, а я вилежуватимуся в лікарні? Операція почекає».

Із В'ячеславом Яциком (на знімку) розмовляли перед його від'їздом на фронт. Як каже, їде до своїх. Він — головний сержант мінометного підрозділу однієї з військових бригад Збройних Сил України. Вдома перебував у короткотерміновій відпустці. Заслужив! Зустрічався з ріднею, заходив на роботу. Не минулося без відвідування лікарів.

Понад пів року військовий виконував бойові завдання на островах. Каже, там усе по-особливому. Навіть якби виникла необхідність терміново залишити територію, зробити це непросто — навкруг вода. Втім, ворожа артилерія і навіть танки дістають до островів із берега. Що вже казати про безпілотники чи літаки! В одному з боїв на островах Яцик виявив свою сміливість і вміння орієнтуватися у бою. Шкода, що поранило. Тепер лікарі наполягають на операції.

Прилітало з повітря і з берега...

Коли виконував бойові завдання на Дніпровських островах на Херсонщині, дуже важливо було надійно замаскуватися і не дати ворогу можливості виявити себе.

«Як тільки орки встановлювали наші координати — робили м'ясо, — згадує ті страшні дні співрозмовник. — Обстрілювали з гармат, із танків, били з берега, з повітря».

На одному з островів їхній підрозділ отримав завдання зайняти спостережний пункт і максимально замаскуватися. Вони розуміли: надовго не сховаєшся. Три дні вдалося виконувати завдання непоміченими для орків. На четвертий потрапили у їхнє поле зору.

Невдовзі вступили в бій. Він міг стати останнім у житті для нашого земляка... Орки розпочали з психологічної ата-

ки. Підпливли до острова і стали кричати у гучномовці: «Хохли, здавайтесь!». Ситуація нагадувала ту, яка свого часу сталася на острові Зміїний, де наші прикордонники у відповідь відправили російський військовий корабель у відомому напрямку.

В'ячеслав не розповідає подробиць вогневого протистояння. Перед зустріччю з ним дізнався, що під час бою він узяв на себе керівництво, хоча не був командиром. Запитав про це. Каже, всі ми різні люди, з різною психікою, різним характером, тому не кожен може витримати ситуацію, коли опиняється на межі життя і смерті.

Хтось мав ухвалювати рішення, як діяти в тих умовах. Робити це треба було терміново, інакше... За його словами, хлопці стояли один за одного стіною і виграли бій. А нашою земляка Головнокомандувач нагородив «Золотим хрестом».

Щоправда, про це військовий дізнався пізніше.

«У нас бойовий квартет»

У В'ячеслава Яцика позивний «Коваль». Має трьох надійних друзів із позивними «Шахтар», «Німець» і «Міхей».

— Ми всі разом проходили підготовку у штурмову групу, — каже співрозмовник. — Тоді й здружилися, досі разом.

— Але ж ви вогнеметник, — нагадує В'ячеславу його військову спеціальність.

Він уточнює, що на війні кожен має бути універсальним

солдатом. Навіть водій автомобіля набуває ще одне вміння, яке може знадобитися у непередбачуваній ситуації.

Побратими з «квартету» виявляли сміливість уже не раз. І стріляли, і поранених виносили... На жаль, В'ячеслав зазнав контузії. Його вдалося переправити на берег. У Херсоні надали першу допомогу. Звітти доправили до Миколаєва, далі — до Одеси, де його лікували.

Повернення у стрій до побратимів позначилося приємною подією. До Херсона прибуло начальство з Києва. За дорученням генерала Залужного В'ячеславу Яцику вручили «Золотий хрест». Для нього це стало несподіванкою. Не знав, що командування подало його кандидатуру на нагороду. Тепер доповненням до нагороди стала короткотермінова відпустка. Каже, нагороди заслуговує не тільки він і його побратими. Хто ж ще?

На човні з пораненим потрапив до ворога

Під час розмови В'ячеслав розповів про херсонських рибалок. На його думку, дехто з них заслуговує на нагороду так само, як наші військові. Є ті, хто відгукується, коли треба переправити поранених з островів на берег. Вони знають кожен куточок, кожну заводь, у них добрі моторні човни, тому почувуються справді як риба у воді. І ризикують життям.

На підтвердження цих слів співрозмовник згадав епізод, який ні можна було слухати без хвилювання. Один із рибалок зголосився переправити на берег пораненого з підрозділу Яцика. Військового перенесли до човна. Рибалка обережно спрямував плавзасіб у заводь. Йшов на веслах, аби не привертати увагу.

— Минуло зовсім небагато часу, як він відійшов від берега, і ми почули стрільбу, — продовжує розповідь В'ячеслав. — Рибалка зайшов у заводь тихо. Мав оцінити ситуацію перед тим, як запустити двигун і спрямувати човен до берега. У той момент у заводі причаїлися орки. Він потрапив їм прямисінько у лапи.

ДОВІДКОВО

«Золотий хрест» — нагорода Головнокомандувача ЗСУ. В'ячеслав Яцик, головний сержант мінометного підрозділу, отримав її за бій на одному з островів у нижній течії Дніпра на Херсонщині.

Мій співрозмовник вражений тим, як вправно рибалка зумів вибратися із ситуації. Було чути постріли, ревіння двигуна. На острові не були певні, що рибалка з пораненим залишаться живі. На щастя, їм вдалося втекти. Човняр своє життя зберіг і пораненого переправив. Як таку людину не відзначити?

«Я б пішки йшов додому сотні кілометрів, тільки б війна закінчилася»

В'ячеслав Яцик нині знову на фронті. Повернувся у підрозділ після короткої відпустки. Розмову з ним починали кілька разів і щоразу припиняли. «Вибачте, сестра телефонує з Німеччини», — сказав він одного разу. Домовилися про інший час — завилися гості, рідня приїхала побачитися.

Заходив він також на роботу, працює слюсарем-ремонтником на Ладжинському комплексі з виробництва кормів компанії «Миронівський хлібопродукт». Там теж вважали за честь побачити колегу. Влаштували імпровізовану фотосесію з героєм. На прощання вручили подарунок — валізу з інструментом. Це знадобиться йому у мирному житті. Чоловік має незвичне захоплення — опанував ковальське ремесло, звідси й позивний «Коваль». Викувані з металу предмети прикрашають подвір'я його будинку.

Запитую, звідки у нього це

— Якось у Тульчині купив книжку про мистецтво українських ковалів, — каже В'ячеслав. — Спробував. Сподобалося. Зробив кузню, а далі, як кажуть, пішло-поїхало.

— Пишаємося нашим героєм, — розповідає директор Ладжинського комплексу з виробництва кормів Вячеслав Концур. — З початку війни допомагаємо захисникам технікою, транспортом, усім, чим можемо. Бо саме такі ковалі й кують Перемогу, а наше завдання — допомогти їм, тримаючи економічний тил України.

...Він міг не повертатися у військову частину. Лікарі сказали, що йому потрібна операція. Після цих слів чоловік опинився перед вибором: їхати чи залишатися? Але згадав про «Шахтаря», «Німця», «Міхея» — і вирушив у дорогу.

«Якби залишився вдома, на душі було б зле: хлопці воюють, а я ні, — каже співрозмовник. — Я б пішки прийшов додому за п'ятсот чи навіть тисячу кілометрів, тільки б закінчилася війна».

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото надано В'ячеславом Яциком.

На ліквідацію наслідків збройної агресії спрямовано значні кошти

Потреби для швидкої відбудови України залишаються на рівні до 15 млрд доларів, заявив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль, якого цитує прес-служба уряду.

«Потреби швидкої відбудови України залишаються на рівні до 15 млрд доларів. Цього року було профінансовано лише частину потреб, решта витрат переходять на 2024 рік», — заявив Шмигаль.

Прем'єр-міністр також повідомив, що була переформатована робота Багатосторонньої координаційної платформи донорів для України, і тепер до її керівного комітету входять союзники із країн G7 та Європейського Союзу.

Посадовець також наголосив, що 2023 року з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії на різні програми відновлення було виділено 62,3 млрд грн.

Кошти спрямували, зокрема, на роботи на об'єктах енергетики, будівництво водогонів, будівництво та відновлення об'єктів інфраструктури, на експериментальний проєкт комплексного відновлення шести населених пунктів, а також місцевим бюджетам для реалізації проєктів на об'єктах соціальної сфери та житлово-комунального господарства.

В Україні триває наймасштабніша за всю історію ремонтна кампанія, під час якої відновлюють пошкоджені російськими атаками об'єкти енергетики, а також — підготовка до наступного опалювального сезону. Зокрема, із запланованих 1,7 ГВт додаткових потужностей в енергосистему вже додані 1,5 ГВт. Про це заявив міністр енергетики України Герман Галущенко під час години запитань до уряду у Верховній Раді.

Водночас через загрозу російських обстрілів співгромадянам радять купувати генератори та облаштовувати автономні електричні підстанції. Це потрібно зробити для того, щоб уникнути тривалих відключень електроенергії восени та взимку.

Про необхідність роботи запасних генераторів розповів очільник Міненерго Герман Галущенко. Він також наголосив, що українська ППО та його відомство докладатимуть зусиль для того, щоб громадянам ці генератори не знадобилися.

«Купуйте генератори, перевірте, щоб вони були у робочому стані. Якщо є можливість, посилюйте автономне функціонування — зробіть це. А ми зі свого боку разом із нашою ППО робитимемо все, щоб ця техніка вам не знадобилася», — сказав він.

Міністр заповнив, що на випадок масованих обстрілів ворога Україна замовила сотню нових трансформаторів. Частина з них зберігається у Румунії та Польщі. Їх вирішили не перевозити в Україну через загрозу російських атак. Втім, у разі потреби обладнання передадуть оперативно.

Прийде зима, на думку експертів, для українців може бути ще складнішою за минулу. Україна має унікальні схеми розподілення електроенергії та обладнання по всій країні, які дають змогу запобігти блекауту чи колапсу навіть у разі виведення з ладу частини енергосистеми. Однак ці схеми не можуть повністю захистити від російських атак.

У межах надання одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від затоплення внаслідок підриву ворогом Каховської ГЕС, жителям Херсонської та Миколаївської областей виплачено понад 97 млн грн, повідомляє Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

«...Таку фінансову підтримку отримали постраждалі жителі Херсонської та Миколаївської областей на загальну суму понад 97,5 мільйона гривень. Таким чином, держдопомогу вже виплачено 18 482 жителів Херсонської області та 1035 — Миколаївської області», — зазначено в повідомленні в телеграм-каналі.

У міністерстві нагадали, що заяви на цю грошову допомогу від держави приймаються до 31 жовтня цього року включно. Її можуть отримати люди, які на момент підриву ГЕС проживали (були зареєстровані/задекларовані) в населених пунктах Миколаївської та Херсонської областей, які зазнали підтоплення, включно з тими, хто після 6 червня 2023 року ввійшов із підтоплених районів тимчасово окупованого Лівобережжя на підконтрольну Україну територію. Переможемо!

Підсумовував Віктор БОНДАР.

Виставка історичних карт «Terra Ucrainorum» спростовує міф про «ісконно руські землі»

Якими були кордони українських територій за часів княжої Русі, у середній віці і на початку минулого століття? Про що свідчать етнографічні карти, на яких територіях компактного проживання українців позначені Харківщина, Таврія, Курськ, Вороніж, Ростов, Кубань? Про що хотів нагадати Павло Чубинський своїм віршем «Ще не вмерла Україна», де є рядок «Станем, браття, в бій кривавий, від Сяну до Дону»? Відповіді на ці запитання можна знайти на виставці історичних карт «Землі українців», що експонувалася у Софії Київській, а тепер повернулася до Музею історичного центру міста Києва, де виставку підготували.

Працюючи над цим просвітницьким проектом, співробітниця музею Надія Наумова переклала з французької на українську книжку відомого вченого Мирона Кордуби «Територія і населення України Географічний і статистичний огляд». Вона була надрукована в УНР у 1918 році, а у 1919-му до Паризької мирної конференції автор, мотивований необхідністю донесення до її учасників інформації про український народ і його державу, перекладає книжку французькою і видає в Берні. Завдяки старанням директорки музею, заслуженої працівниці культури України Наталії Клименко (на знімку) та її однодумців, унікальне видання отримало друге життя. Двомовна книжка, в якій є і оригінальний французький текст, що недавно побачила світ, стала прологом до виставки і путівником по ній. До монографії ввійшла і карта «CARTE DE L'UKRAINE», яка була у примірнику 1919 року. На ній, станом на той-таки 19-й рік, як українські позначені території від Чернігова до Криму включно з півостровом, а також Холм, Брест-Литовськ, Гродно, Ростов, вся Кубань із виходом до Каспію.

Міф, уже наш український? Чи реальна картина розселення українців на цій величезній території, і справді від Сяну до Дону?

Це документ, це наш паспорт на територію

«Унікальний примірник, з якого здійснено переклад, надав музею знаний колекціонер Віктор Киркевич, — каже Наталія Клименко. — У невеликій книжці, розміром 15,5 на 22,8 сантиметра, обсягом 84 сторінки, є два розділи — «Етнографічна територія України» і «Населення на етнографічній території України», таблиця «Статистика населення в кордонах етнографічної території України» на 26 сторінках і карта, про яку ми вже згадували».

Ця книжка у м'якій палітурці, де на обкладинці і сторінках 33 і 61 стоїть штамп українського видавництва «Ukrainske Slovo» з гербом-тризубом — переконливий аргумент, що спростовує абсурд «руського міра» з його територіальними претензіями до України, де путіністи та їх верховний бог абсолютного зла бачать своїми, «русськими» Київ, Донбас, Запоріжжя, Крим, усе Лівобережжя і навіть Львів.

Насправді не лише ці території віддавна були густо заселені українцями й, відповідно, належать державі Україна, а й багато інших земель, які тепер перебувають у межах інших країн, зокрема російської федерації та Білорусі.

Укладаючи книжку, Мирон Кордуба користувався даними офіційних переписів російської імперії. Але вже перший перепис 1897 року мав тенденційний характер та подав дані на користь панівної нації. Уже тоді імперці не лише свідомо за-

80,2, Київщині — 79,2, Волині — 70,1, Катеринославщині — 68,9, Таврії — 60,6, Херсонщині — 53,5 відсотка. Українське населення станом на 1914 рік переважало у Гродненській (62 відсотки), Мінській (76,) Холмській (53) губерніях.

Представлена на виставці карта із книжки Мирона Кор-

під козацькою булавою, «того лицарського стану, який перейняв державність у Русі».

Наталія Клименко зазначає, що Україна вписалась в європейську картографію XVII століття саме під назвою «Україна» і часто з додатком «Земля козаків». У той час наша країна була однією з найбільш ретельно

в Сумах, у родині Голубченків, які передали її на зберігання до Державного архіву Сумської області. Тут бачимо наші історичні області — Гетьманщину, Слобожанщину, Курськ, Рильськ, Ставропілля». На іншій етнографічній карті України (видання Союзу визволення України 1917 року) Чорноморщина, Донеччина, Кубань і Крим вказані як українські землі серед інших історичних земель України.

Важливим документом епохи є карта «La Republique Ukrainienne», вміщена у виданні «Memoire sur l'indpendance de l'Ukraine presente a la Conference de la paix par la delegation de la republique Ukrainienne» («Пам'ятка про незалежність України, представлена делегацією Української Республіки на мирній конференції»), надрукованому в Парижі в 1919 році. Книжка обсягом 125 сторінок була одним з інформаційних видань української делегації на Паризькій конференції і містила основні відомості про географію, культуру, історію, економіку України та обґрунтовувала права українців на незалежну державу і територіальний план-максимум та кордони УНР, описані в тексті і зображені на карті.

Унаслідок русифікації та Голодомору-геноциду 1932—1933 років, який вразив Велику Україну й українців за її межами, український етнічний ареал, що сягав Поволжя, зменшився на третину. Кубань, Передкавказзя, Донська Слобожанщина, Пінщина перестали бути українськими.

Іван Зайцев віддав життя за територіальну цілісність держави

На виставці є й експонати, що розповідають про боротьбу українців за свою землю, яку й досі мріє загарбати ненажерлива московщина. Зокрема, карта острова Зміїний, укладена у 1823 році капітан-лейтенантом Крицьким. Перша згадка про острів датується VII століттям до н. е., спочатку він називався Білим, а згодом островом Ахілла — через те, що там був храм Ахілла і там цей герой Троянської війни, син морської богині Фетиди похований. російські пропагандисти з якогось дива називають його сакральним, значущим для російської історії. 24 лютого флагман російського флоту «Москва» обстріляв український острів і виставив ультиматум українським прикордонникам, вимагаючи здатися, на що вони відправили і ракетний крейсер, і саму Москву за відомою тепер усьому світові адресою із трьох букв. Слова наших героїв матеріалізувалися і 14 квітня 2022 року флагман «сакральню» пішов на дно.

Є тут і куточок, присвячений усім захисникам України та полеглому в боях під Бахмутом бійцеві 30-ї ОМБр імені князя Костянтина Острозького Івану Зайцеву, сину співробітниця музею. Сфотографований воїн на тлі банера однієї з попередніх виставок — «Шлях до незалежності довжиною у три століття» (2019 року). За спиною юнака світлина крутян, вояків УНР, УПА, учасників Помаранчевої революції, воїнів АТО і плакат із написом «Пам'ятай! Ти наша-док своїх героїв». «Він був в АТО, він був на тій виставці, — каже Наталія Клименко. — Він став Героєм. Прикладом для інших. Для нас усіх».

Світлана ЧОРНА.
Фото
Горія ЛУК'ЯНЧУКА.

нижували кількість українців, а й сфальшували статистику професій, бо всіх представників інтелектуальних професій записували «русськими».

Як зазначає в передмові до видання Наталія Клименко, «за імперською статистикою, українці є найвідсталішими в освіті і далекими від будь-якої культури. Імперська влада заявляла, що «загалом української нації немає, а є лише український народний діалект».

Мирон Кордуба, як стараний учень Грушевського, поставив перед собою завдання «віддерти леп фальсифікації для точної демаркації українських територій». За даними переписів 1897-го, 1900-го та підрахунків 1914 року він подає кількісний склад населення, що проживає в певному повіті, який взято за основу етнографічних спостережень, і вибудовує лінію українського етнографічного кордону. Дослідник зазначає, що власне українською територією слід вважати «всі райони, в яких українці становлять абсолютну більшість населення, тобто понад 50 %, або де жодна нація не складає абсолютної більшості, а українське населення сягає більше половини чи відносної більшості порівняно з іншими національностями».

Провівши величезну дослідницьку роботу, Мирон Кордуба, який спирався на такі дисципліни як етнографія, демографія, статистика, історична географія, топоніміка, на підставі даних перепису 1897 року констатує, що прикавказька територія включно з Ростовом, Кубанню, Ставропольщиною належить до України. Відсоток українців, принаймні тих, хто визнавав українську рідною мовою в цих регіонах був такий: на Кубані — 63,2, у Воронежській губернії — 76,2, Курській — 56,6, Ставропольській — 50,8. Науковець подає й дані щодо інших регіонів України. Так, українці мали абсолютну більшість на Полтавщині — 93 відсотки, Чернігівщині — 91,8, Харківщині — 80,6, Поділлі —

дуби унаочнила фактичні розміри території, на якій проживають українці, і показала, де проходить кордон з білорусами, грузинами, румунами, угорцями, словаками, поляками, литовцями. На цій мапі учений проводить кордон з росією лише на півночі, схід він фіксує як землі донських козаків.

Організатори виставки підготували та видали інфографіку за таблицею Кордуби «Статистика населення в кордонах етнографічної території України» (Берн, 1919). Тож унаочнено такі цифри: станом на 1914 рік населення України становило 46 012 000, з них українців — 32 662 000, що являло 71 відсоток. Загалом в етнографічній Україні росіяни становили 12 відсотків, поляки — 4, євреї — 8, німці — 2, румуни — 1, угорці — 0,07, інші народи — 2 відсотки.

На мапі XIII століття — межі Русі і Київ, Переяслав, Чернігів

Одна з найдавніших карт, представлених на виставці, — карта «Східна Європа до кінця XIII століття» за «Літописом руським», який складався із «Повісті минулих літ», Київського та Галицько-Волинського літописів.

«Укладено мапу Леонідом Махновцем, який працював над нею 37 років, — розповідає Наталія Клименко. — На карті показано межі держави Русь із столицею Київ та з центрами земель-князівств і удільних князівств. Це Київська земля, Переяславська, Волинська, Галицька, Чернігівська, Полоцька, а також Новгородська, Смоленська, Ростово-Суздальська та Муромо-Рязанська землі». Новгород, як й інші терени, що нині у складі РФ, були окраїною Давньоруської держави. Ще раз підкреслимо — держави із центром у Києві, який путін планував узяти за три дні і на який він претендує як на спадщину московську.

На картах XVII століття Україна — це сукупність земель

картографованих територій Європи.

Найвидатнішими картографічними працями тієї доби були карти французького інженера Гійома Боплана. У 1639 році він уклав рукописну карту «Tabula Geographica Ukrainae» («Українська географічна карта»), а під час поїздки у Гданськ передав рукописні ескізи картографу Вільгельму Гондіусу, який виготовив у 1648-му «Загальну карту України». Її повна назва

«Загальний план Диких полів, простіше кажучи, Україна. З суміжними провінціями». Сім карт українських земель створив і відомий французький історик та картограф Нікола Сансон, в п'ятьох із них міститься слова «Україна». Вони теж на виставці. У 1674 році історик надрукував мапи із назвою «Україна — земля козаків». Відтоді і до кінця XVIII століття наш край ототожнювався з козаками і сприймався як держава, країна козаків».

«Давні карти Європи та світу, представлені на виставці, свідчать, що єдиною спадкоємицею давньої Русі була Україна, — підкреслює Наталія Клименко. — І ще те, що держави під назвою росія до 1721 не було. Була Московія, яка сприймалася європейцями як природне продовження Золотої Орди. Спочатку московити платили данину Чингізидам, а потім спадкоємцям роду Чингізидів — кримським Гіреям. Як васал, московія платила данину Кримському ханству аж до 1700 року».

Про широкі межі України вже у XX столітті свідчить двомовна «Мапа Української Народної Республіки», видана у Харкові у 1918 році.

«Це цікава карта, існує в одному примірнику, — продовжує розповідь директорка музею. — Вона була знайдена у 2005 році

До головної книгозбірні Кіровоградщини надійшли унікальні видання

Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського (Кропивницький) отримала від Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України добірку фундаментальних наукових народознавчих і мистецтвознавчих видань.

У межах проекту «Національна академія наук України — бібліотекам» науковці інституту передали обласній універсальній науковій бібліотеці 70 унікальних видань на загальну суму понад 80 тисяч гривень.

У колекції — багатотомні видання «Історія українського мистецтва», «Українські народні думи» (з текстами і мелодіями, починаючи з раннього козацького періоду), «Історія декоративного мистецтва України», «Українська музична енциклопедія»,

«Українські народні мелодії» (знамено музикознавця-фольклориста Климента Квітки, чоловіка Лесі Українки), «Труди етнографічно-статистичної експедиції в Західноруський край» (визначного українського фольклориста і етнолога, автора гімну України Павла Чубинського), унікальний звіт фольклорно-етнографічних експедиційних джерел «Етнографічний образ сучасної України» та багато інших ґрунтовних наукових творів з історії образотворчого та декоративного мистецтва, кіно, музики, театру, музичні та фольклористичні енциклопедичні праці.

Поповнення бібліотеки унікальними виданнями — справжнє інтелектуальне свято для науковців, педагогів, студентів Кіровоградщини та всіх, хто цікавиться питаннями народознавства і мистецтвознав-

ства, зазначили в бібліотеці і висловили вдячність Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України та його керівнику, академіку НАНУ, доктору історичних наук Ганні Скрипник та президентові НАН України, академіку, професору Анатолію Загородньому.

На думку Ганни Скрипник, щоб належно читати спротив невинуватим жорстокості й російському культурному імперіалізму, що прагне реваншу в Україні, потрібно ґрунтувати національну стійкість і опірність народу на власну неспотворену історичну і культурну самобутність, які лише і є запорукою формування надійної української ідентичності.

Саме цим були мотивовані рішення наукового колективу ІМФЕ

ім. М. Т. Рильського НАН України допомогти державним книгозбірням оновити свій книжковий фонд і удоступнити національно важливу україністичну інформацію для зацікавленого читача.

Наразі збірками фундаментальних народознавчих і мистецтвознавчих видань тематичними монографіями, довідково-енциклопедичними виданнями, збірниками наукових праць, альбомами та путівниками, які маніфестують перед світом самобутню українську професійну та народну культуру, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України вже поповнила фонд 34 бібліотек. Запити й клопотання від книгозбірень та університетів із проханнями передати означену літературу для поповнення і їхніх бібліотечних фондів продовжують надходити на адресу інституту. Тож у науковій установі ухвалено рішення про розширення географії благочинної акції «Національна академія наук України — бібліотекам».

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоградська область.

ФАКТ

Майже дві третини зруйнованого житла вже відновили

У Житомирській області вже відновили 63% пошкодженого внаслідок російської агресії житла. Про це повідомила перша заступниця начальника Житомирської ОВА Наталія Остапченко на брифінгу про відновлення зруйнованих об'єктів цивільної інфраструктури.

Як поінформувала посадовця, з початку повномасштабного вторгнення 3380 приватних та 336 багатоквартирних будинків у двадцяти територіальних громадах регіону зазнали різного ступеня руйнації. На відновлення житлового фонду з державного та місцевих бюджетів витратили 128 млн грн. Уже відремонтовано 63% пошкодженого житла: 2198 приватних та 155 багатопверхових осель.

За словами Наталії Остапченко, найбільше будинків за кошти всіх джерел фінансування було відновлено у Малинській громаді — 721 та у Народицькій — 610. У межах державної програми «Відновлення» мешканці регіону подали 512 заяв на виплату грошової допомоги. Власники 290 осель уже отримали на свої карткові рахунки кошти на проведення ремонтних робіт на загальну суму 26,5 млн грн. Перша заступниця начальника Житомирської ОВА заклала голів територіальних громад прискорити розгляд заяв від постраждалих та нагадала про адміністративну відповідальність за їхній несвоєчасний розгляд комісіями.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомирська область.

Чернівецький кардіоцентр всерйоз переймається інклюзивними зручностями

Про це заявила голова ГО «Чернівецька обласна організація людей з інвалідністю «Лідер» Валентина Добриніна, яка працює в Чернівецькій ОВА.

«На запрошення керівництва Чернівецького обласного клінічного кардіологічного центру Валентина Добриніна відвідала заклад з метою надання рекомендацій та пропозицій щодо забезпечення доступності для маломобільних груп населення, у тому числі осіб з інвалідністю.

В одному з відділень стаціонару, де облаштовують дві інклюзивні лікарняні палати, проводять ремонтні роботи. Палати обладнано санвузлом, враховано параметри сучасного медичного обладнання й просторові параметри людей, які мають різні порушення й користуються

допоміжними засобами. Широко двері без порогів, вимикачі та розетки на доступному рівні», — зазначає голова ГО «Лідер».

З керівницею закладу Іриною Маковійчук відвідувачка обговорила засади доступності та можливість забезпечення доступу до балконів для осіб з інвалідністю.

«У кардіоцентрі наявні універсальні вбиральні, пандуси. Сходи та актові зали також доступні для маломобільних груп населення. Загалом кардіоцентр цілком комфортний для пацієнтів з інвалідністю. Є ліфти, двері та сходи, промарковані контрастною смугою, для кращої орієнтації осіб з порушенням зору. Там дуже чисто й просто. Нове сучасне обладнання дає лікарям змогу рятувати наші життя», — наголосила Валентина Добриніна.

За її словами, було домовлено про постійну комунікацію для обговорення питань, пов'язаних з покращенням доступності для пацієнтів з інвалідністю.

«Щиро дякую директорці медичного закладу Ірині Маковійчук та медколективу за сприяння

реалізації права на здоров'я для осіб з інвалідністю», — сказала вона.

Сергій СУЛИМА.
Чернівецька область.
Фото надано адміністрацією кардіоцентру.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачене посвідчення ветерана ГУ МВС України в м. Києві на ім'я **Гайдука Миколи Івановича**, вважати недійсним.

Втрачену картку водія UAD0000005LMZ000, видану 03.12.2019 р. в ДП "ДержавтотрансНДІпроект" на ім'я **Шилік Михайло Степанович**, вважати недійсною.

Втрачено свідоцтво про базову загальну середню освіту, серія KB № 11124778 видане 10.06.1999 року середньою загальноосвітньою школою № 81 на ім'я **Олійникова Наталія Ігорівна**, вважати недійсним.

Втрачений атестат про повну загальну середню освіту серія KB № 34448152 та додатки видані гімназією № 59 ім. О.М. Бойченка м. Києва 20 червня 2008р. на ім'я **Литвяк Ірина Григорівна**, вважати недійсним.

Четверта запорізька державна нотаріальна контора, вул. Шкільна, 50, м. Запоріжжя, запрошує спадкоємців померлої 12 червня 2023 року Шевченко Ганни Кузьмівни, 06 жовтня 1930 року народження для оформлення спадщини в строк до 12 грудня 2023 року.

Втрачений диплом бакалавра та додатки до диплома серія KB № 43553844 видані Київським університетом туризму, економіки і права від 5 червня 2012р. на ім'я **Литвяк Ірина Григорівна**, вважати недійсним.

ОГОЛОШЕННЯ ПРО ВТРАТУ ОРИГІНАЛУ СВІДОЦТВА ПРО РЕЄСТРАЦІЮ ВИПУСКУ АКЦІЙ ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "САРНЕНСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ"

ВАТ "Сарненський комбінат хлібопродуктів" (код ЄДРПОУ 00955704, місце знаходження: 34500, Україна, Рівненська область, місто Сарни, вулиця Заводська, 2) повідомляє про втрату свідоцтва про реєстрацію випуску акцій ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "САРНЕНСЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ" № 194/17/1/98 виданого Рівненським територіальним управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку 06 жовтня 1998 року

Четверта запорізька державна нотаріальна контора, вул. Шкільна, 50, м. Запоріжжя, запрошує спадкоємців померлої 21 квітня 2023 року Горбань Нінель Павлівни, 22 лютого 1937 року народження для оформлення спадщини в строк до 21 жовтня 2023 року.

Приватний нотаріус Запорізького міського нотаріального округу Запорізької області Кріль О.М. викликає спадкоємців (за заповітом та за законом) померлого 04.08.2023 Гончарова Віктора Костянтинівича, 07.09.1961 року народження. Звертатись за адресою: м. Запоріжжя, вул. Перемоги, буд. 53, кв. 24, тел. 0964236618.

15.12.2021 року помер Кухарський Анатолій Григорович, 1948 р. нар., спадкоємці якого можуть звертатись по питанню спадкування до 19 жовтня 2023 року до приватного нотаріуса Фастівського РНО Плахотньої О.Г. за адресою: Київська обл., Фастівський р-н, м. Боярка, вул. Садова, буд. 4-А, прим. 16, 14, 15, тел. 095-5575902.

ОГОЛОШЕННЯ щодо продажу активів АТ "МЕГАБАНК"

Номер лоту: G6N025020
Короткий опис активів (майна) в лоті: Житловий будинок, з нежитловими будівлями (цех по виготовленню спеціальних запірно-пломбувальних пристроїв), заг. пл. 391,2 кв.м., складається з житлового будинку, 2 А, заг. пл. 200,9 кв.м., житловою площею 86,4 кв.м., цеху по виготовленню спеціальних запірно-пломбувальних пристроїв, "Б", заг. пл. 190,3 кв.м., вбиральня "В", огорожа "1", хвіртка "2", колодязь "3", огорожа "4", ворота "5", ворота "6", огорожа "7", замощення "Г", замощення "П", басейн "Ш", які розташовані за адресою: Полтавська обл., Полтавський р., с.Шили, вул. Садова (вул. Радянська), будинок 10, РНОНМ: 2753701753080. Земельна ділянка площею 0,02 га, цільове призначення: для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), кадастровий номер 5324083509:09:002:0079, адреса: Полтавська обл., Полтавський р-н, с.Шили, вул. Садова (вул. Радянська), 10, РНОНМ 2753723353240. Земельна ділянка площею 0,23 га, цільове призначення: для ведення особистого селянського господарства, кадастровий номер 5324083509:09:002:0080, адреса: Полтавська обл., Полтавський р-н, с. Шили, РНОНМ 2753738553240. Права вимоги за кредитним договором № 87/2007, що укладений з фізичною особою.

ОГОЛОШЕННЯ про проведення відкритих торгів (англійського аукціону) з продажу активів АТ "АЙБОКСБАНК"

Номер лоту: **G18N025035** Коротка назва майна в лоті: **Право вимоги за кредитним договором №06/22 від 18.07.2022, що укладений з суб'єктом господарювання**

Детальна інформація по лоту: <https://www.fg.gov.ua/lot/170111>
Дата проведення аукціону: **23.10.2023р.**

Номер лоту: **G18N025036** Коротка назва майна в лоті: **Право вимоги за кредитним договором №02/2019 від 06.03.2019 та кредитним заборгованість за договором №НВ-35657 від 06.03.2019, що укладені з суб'єктом господарювання**

Детальна інформація по лоту: <https://www.fg.gov.ua/lot/170112>
Дата проведення аукціону: **23.10.2023р.**

Місце проведення аукціону: Єдиний кабінет - Посилання на перелік організаторів торгів, які у своїй діяльності використовують створену ГО "Трансперенсі Інтернешнл Україна" електронну торгову систему <https://www.fg.gov.ua/aktivi-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv>

Дата проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: 20.10.2023
Час проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: Точний час початку проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону по кожному лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

Детальна інформація щодо лотів: <https://www.fg.gov.ua/passport/55970>

Місце проведення аукціону: **ЄДИНИЙ КАБІНЕТ -Посилання на перелік організаторів відкритих торгів (аукціонів): <https://www.fg.gov.ua/aktivi-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv>**

Час проведення аукціону: Точний час початку проведення аукціону по лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

Сьогодні в Україні хмарно, без опадів. Температура повітря вдень 10—13 градусів тепла. Вночі — 2—7 вище нуля. Вітер північно-західний, 5—10 м/с

У НОМЕР

Духовна міць воїнів — надважлива

У Гарнізонному храмі ПЦУ у Києві голова Синодального управління військового духовенства митрополит Іоан (Яременко) передав воїнам ЗСУ 1000 примірників Нового Завіту. Біблії надійдуть до підрозділів, які боронять північні кордони нашої держави.

Командувач Об'єднаних сил ЗСУ генерал-лейтенант Сергій Наєв (на знімку), який разом з військовослужбовцями взяв участь в урочистому молебні за українське військо, державу і народ, зазначив, що духовна підтримка наших захисників — надважлива. «Багато років тому наші пращури також боролися за свободу та незалежність України. Дуже символічно є те, що зараз також відбувається ця боротьба за прагнення жити на своїй, Богом даній землі. Той народ, у жилах якого тече прагнення до волі, не можливо поневолити, — наголосив він. — Ми повинні усвідомити, що тільки разом і спільними зусиллями зможемо здобути Перемогу над ворогом, і маємо добре розуміти, що духовна підтримка наших воїнів є надважливим питанням».

Голова Синодального управління військового духовенства митрополит Іоан (Яременко) додав: «Щоденно ми підносимо молитви за успіх справ наших військових, за наближення Перемоги над кремлівською тираниею та за тривалий справедливий мир. Ми просимо допомоги для наших новітніх героїв, просимо зцілення для поранених, визволення з неволі полонених. Ми з вічною вдячністю вшануємо тих, хто віддав життя за Україну».

За словами військового капелана Олега Гаврилюка, у Біблії є приклади, коли маленька армія перемогла більшу завдяки сміливості та Господньому втручання, а ми завдяки Божій підтримці можемо стати свідками того, як фронт розсипається за лічені хвилини.

Перший Гарнізонний храм ПЦУ збудували у Києві за ініціативи й активного сприяння командувача Об'єднаних сил ЗСУ Сергія Наєва та з благословення і допомоги Предстоятеля ПЦУ, митрополита Київського і всієї України Епіфанія.

Урочисте відкриття церкви святого Миколая Чудотворця відбулося з нагоди свята Покрови Пресвятої Богородиці і Дня захисників та захисниць України.

Світлана ЧОРНА.

Фото з фейсбук-сторінки Командування Об'єднаних сил ЗСУ.

Не виключено повторення зимової тактики ударів РФ по об'єктах критичної інфраструктури

ФРОНТ

За даними Генштабу ЗСУ на 9. 10, за минулу добу російські окупанти намагалися атакувати на Куп'янському, Лиманському, Бахмутському, Авдіївському, Мар'їнському та Запорізькому напрямках. За цей час сталося 37 бойових зіткнень, але Сили оборони всі атаки загарбників відбили.

Через воєнні дії російської армії загинули щонайменше два мирні жителі України, ще 22 осіб було поранено.

На Херсонщині ворог здійснив 53 обстріли, випустивши 288 снарядів з мінометів, артилерії, «Градів», АГС, танків, авіації, БПЛА. По Херсону снаряди випустили 96 снарядів. Поцілили у житлові квартали населених пунктів області, автостоянку та об'єкт критичної інфраструктури у Херсоні, територію церкви у Херсонському районі. Вночі армія РФ також була по Херсону з тимчасово окупованого Лівобережжя, проте про потерпілих інформація не надходила, повідомив голова Херсонської міської військової адміністрації Роман Мрочко.

Інститут вивчення війни (ISW) у своєму звіті пише, що російські війська послали мінування в районі Роботине — Вербове та намагаються скувати українські сили на ділянках фронту на захід від Запорізької області. Речник Таврійського

угруповання військ України полковник Олександр Штупун заявив, що російські війська намагалися зафіксувати українські сили на Авдіївському та Мар'їнському напрямках і не дали їм перекинути резерви на Запорізький напрямок. Водночас, за його словами, активність безпілотників і авіації противника в останні дні знизилася через погану погоду.

А в Маріуполі фіксують прибуття новосформованих підрозділів ворога, пише у Телеграмі радник міського голови Петро Андрющенко. Загалом йдеться про кількість до 5 тисяч. Останнє подібне введення нових резервів фіксувалося у квітні 2023 року. Водночас посилено переміщення систем ППО в місті та навколо вже без дотримання глобальних заходів безпеки. Уздовж узбережжя від села Мелекіного у напрямку Бердянська противник розгортає додаткові системи зв'язку.

Своєю чергою речник Повітряних сил ЗСУ пол-

ковник Юрій Ігнат висловив занепокоєння щодо очікуваного удару російських безпілотників Shahed 131/136 по Україні цієї зими. Мовляв, Сили протиповітряної оборони докладатимуть максимум зусиль для захисту енергетичного сектору, стратегічних об'єктів

держави та об'єктів критичної інфраструктури.

Юрій Ігнат наголосив: існує цілий перелік об'єктів, які можуть бути потенційними мішенями для ворога. Також, за його словами, слід враховувати, що продовольчий сектор має бути внесений до переліку об'єктів критичної

інфраструктури, оскільки це один з напрямків атаки з боку росії.

Однак Україні досі не вистачає відповідних систем оборони, тому доводиться використовувати усі доступні засоби для збиття повітряних цілей.

Ольга ВІТЕР.

МАЛЮНОК ДНЯ

Юда Ізкаріот.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

СПОРТ

Чепурний виборів «бронзу» на ЧС

Антверпен (Бельгія). Чемпіонат світу зі спортивної гімнастики.

Українець Назар Чепурний став бронзовим призером в опорному стрибку — 14,766.

Для нього це дебютна нагорода на рівні світової першості.

Ігор Радівілов у цій дисципліні став четвертим — 14,750.

Для України нагорода Чепурного стала другою на цьому турнірі — раніше Ілля Ковтун здобув «срібло» у багатоборстві.

Українські дефлімпійці — чемпіони світу!

Футбол. Куала-Лумпур (Малайзія). Тут завершився чемпіонат світу з футболу серед спортсменів із вадами слуху.

Збірна України виграла цей турнір, участь у якому взяла 19 збірних. Наша команда потрапила до групи В, де обіграла Таїланд (6:0), зіграла вничю із Сенегалом (2:2) і упевнено перемогла Аргентину (5:0). В 1/8 фіналу «синьожовті» здолали Нігерію (2:0), у чвертьфіналі — Іран (3:0), а у півфіналі в серії пенальті перемогли Сенегал (1:1, 8:7).

У вирішальній зустрічі нашої команди протистояла збірна Японії. Українці перемогли суперників з рахунком 2:1.

Чемпіонське «золото» здобували: Олександр Гонтар, Дмитро Сенько, Михайло Полянський, Дмитро Доценко, Максим Водолага, Володимир Рій, Олександр Оленіч, Олександр Верещак (граючий тренер), Ігор Реутов, Дмитро Українець, Леонід Морозов, Шалва Мchedlishvili, Костянтин Войченко, Ренат Безпалюк, Сергій Басв, Дмитро Белоусов, Роман Стрийський, Вячеслав Брагін, Ярослав Котляр, Дмитро Климентьев, Олег Гринюк, Сергій Ключко.

Додамо, що 2012 року дефлімпійська збірна України здобула «бронзу» чемпіонату світу, а 2009-го та 2022-го була чемпіоном Дефлімпійських ігор.

«Полісся» у меншості переграло «Динамо»

Чемпіонат УПЛ. 10-й тур. 6 жовтня.

«Полісся» — «Динамо». 3:2. Житомир.

«Центральний міський стадіон «Полісся». Рефері — Віталій Романов (Дніпро). Голи: Буяльський, 4, 51 (п), Крушинський, 15, Будківський, 64, Козак, 70. Вилучено Морозка («Полісся»), 57, друге попередження, Караваєва («Динамо»), 90+3, пряма червона картка.

7 жовтня. «Дніпро-1» — «Верес». 2:0. Дніпро. «Дніпро-Арена». Рефері — Анастасія Романюк (Івано-Франківськ). Голи: Філіппов, 10, Вовченко, 31 (а/г).

ЛНЗ — «Олександрія». 0:0. Черкаси. «Черкаси-Арена». Рефері — Олександр Кальонов (Львів).

«Колос» — «Ворскла». 0:0. Ковалівка. «Колос». Рефері — Юрій Іванов (Макіївка).

8 жовтня. «Оболонь» — «Металіст 1925». 1:0. Київ. «Оболонь-Арена». Рефері — Дмитро Кубяк (Одеса). Гол: Краснопір, 33. Вилучено гравців «Металіст 1925» — Куриля, 60 (друге попередження), Мозіля, 80 (пряма червона картка).

«Рух» — «Минай». 0:0. Львів. «Арена Львів». Рефері — Олександр Солов'ян (Київська область).

«Кривбас» — «Чорноморець». 1:0. Кривий Ріг. «Гирник». Рефері — Денис Шурман (Київська область). Гол: Приходько, 58 (п).

Поединок «Зоря» — «Шахтар» перенесено (на прохання тренерського штабу збірної України).

«Кривбас» мінімально переграл «Чорноморець» завдяки реалізованому пенальті. Цей результат дав змогу криворізьцям стати одноосібними лідерами чемпіонату.

Результативний і напружений динамічний матч був у

Житомирі із двома вилученнями і напруженим сценарієм. І сенсаційною перемогою господарів. Гості швидко відкрили рахунок. Після цього господарі почали пресингувати і встановили рівновагу. Крушинський потужним ударом поцілив у праву «девятку». А після перерви динамівці знову вийшли вперед. Морозко сфолив проти Ваната. Пенальті. Буяльський оформив дубль. Морозко ще раз підвів команду, отримав другу жовту картку за фол проти Дубінчак на правому фланзі захисту. І залишив команду в меншості. Але такий поворот подій ще більше згуртував житомир'ян. І вони протягом короткого відрізка часу зрівняли рахунок і вийшли вперед.

Після невдалого старту дніпр'ян, яких нещодавно очолював Юрій Максимов, поступово приходять до тями. Під орудою нового наставника команда виборола третю перемогу поспіль.

Тепер у чемпіонаті настає пауза, пов'язана з участю національної команди у відборі на Євро-2024.

У неділю наша збірна у Празі (Чехія) почала підготовку до двох поєдинків кваліфікації. Нагадаємо, підопічні Сергія Реброва 14 жовтня в чеській столиці приймають збірну Північної Македонії. А 17 жовтня на виїзді зіграють з Мальтою.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Відповідальні за підготовку номера: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Алла ДОДАТКО.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік
Для фізичних осіб: 40224 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота); 08775 — 40 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій: 60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 90991
Видавець — Державне підприємство «Редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідки — 503-68-73; відділ реклами — 503-61-92;
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний; reklama1@golos.com.ua — відділ реклами; let@golos.com.ua — відділ листів; foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Сайт — www.golos.com.ua